

12te Marg.

1881.

22de Bind.

For Hjemmet.

Et Tidsskrift

for

nyttig og underholdende Læsning.

Udgivet af N. Thronsen.

30te September — 18de Hefte.

Decorah, Iowa.

Paa Udgiverens Forlag.

Trykt i den Norske Synodes Bogtrykkeri.

Entered at the Post-Office at Decorah as 2nd class matter.

„For Hjemmet“

et Tidsskrift for nyttig og underholdende Læsning.

Det indeholder et afværende og omhyggelig udvalgt Læsestof, bestaaende af historiske Skildringer, Efterretninger om Opfindelser og Opdagelser, Missionsberetninger, Reisebeskrivelser, Skildringer af Lande og Folk, Dyre- og Planteliv samt

Fortællinger, Digte, Gaader og Blandinger.

Det udkommer med to Aar i Omflag to Gange om Maanedene (15de og 30te) og koster \$2.00 (til Norge og Danmark \$2.25) om Aaret i Forstud. Dermed er ogsaa Portoent betalt. Klubber paa 6 betalte Exemplarer faa det 7de frit. Penge sendes helst i Money Orders, Drafts (helst paa Chicago) eller Registered Letters, da Posterne ikke overalt ere sikre. Nye Subscribenter behøve at melde sig snarest muligt.

Adresse: **A. Thronsdjen**, Drawer 1014, Decorah, Iowa.

Vil man benytte anden Mand's Hjælp til at indsende Penge, da se til, at Vedkommende er paalidelig.

7 forudbetalte Exemplarer sendes 1 Aar for \$12.00.

Ældre Bind af „For Hjemmet“, se sidste Side.

N. S. Hasjel har et fuldstændigt Oplag af gode Grocerivarer, fra norsk Lørfisk til fransk Syltetøi. Godt Udvalg af Stentsøi, Glasvarer og Lamper — Cigarer, Tobak og Piber — Colonialvarer, Specerier, preserveret Frugt og Fisk, Fedevarer, Fiskevarer og Trævarer, samt Mel og Kreaturfoder; Alt til Dagens billigste Priser.

Decorah, Iowa.

Indhold af 18de Bind (1879 II.) af „For Hjemmet“.

„Kun dagligdags er al din Dont“. — Hugenotterne som Galeiflaver. — Japanejerne. — Den gamle Thepotte. — Brev til Lahard fra en tyrkisk Kadi. — Sokrates's Fængsel og Død. — Strøtanter. — Jøderne i Konstantinopel. — Gaader og Opløsninger. — Blandinger. — Pater Klemens. — Vuggesang. — Gustav Wasas Historie. — Prinds Louis Napoleon falden. — Møllen og Bækkene. — Jordklodens Jndre. — Giv Gud Æren. — Til Ungdommen. — Smaa historiske Notitser. — Den gamle Mand og Præsten. — Læsefrugter — Ved det gode Hav. — Hvad hedte den barmhjertige Samaritan? — Sønnen i rette Tid. — Washingtons Maximer. — Kimbrevet fra navnkundige Mænd. — Insekternes Mustelstyrke. — Verdenspostvæsenet. — Benedetto Marcelli. — Fra Madagaskar. — Til Belysning af en Anekdote, som fortælles om Pascal. — Mærkelige Tal. — Evang. luthersk Folkekalender, anmeldt. — Til Professor M. J. Monrad. — John Maynard.

Bindet bestaar af 12 Hefter, 356 Sider, samt Titelblad og Register og sendes portofrit for \$1.00.

A. Thronsdjen,

Dr. 1014, Decorah, Iowa.

For Hjemmet.

Et Tidsskrift for nyttig og underholdende Læsning.

12te Aarg.

30te September 1881.

18de Hefte.

Familien Hellbringen.

En Fortælling af Eugenia von Mislaff.

Attende Kapitel.

Slipper.

Første Juledag var et stort Selvfab samlet i Kamniß, et Gods, der tilhorte en Svoger af Kurt von Hellbringen, hvis eneste Søster var gift med Hr. von Kamniß. Denne Søster, der lignede sin Broder i Karakterfasthed, og var en aaben, ligefrem Natur, var kommet Mathilde særdeles hjerteligt imøde og havde strax bragt en intim Omgang istand mellem dem. Hendes eneste Datter, en livlig, fjortenaarig Pige havde ligeledes modtaget den nye Slægting med Varme. Denne venlige Imødefommen havde været meget velgjørende for Mathilde, skjønt hun ved en hyppigere Omgang mærkede, at den egentlige Sympathi mellem dem manglede. Medens hun med sin hele Sjæl stræbte efter at faa større Erkjendelse af Guds Ord og at opnaa en fastere Troesgrund, som var det eneste, der kunde være en Støtte for hende, var Fru von Kamniß af den Mening, at dette var en uforstaaelig Sentimentalitet. Hun elskede Livet; da hun var slink i sin Husholdning, satte hun denne praktiske Beskæftigelse over alt Andet. Hun fandt fuldstændig Tilfredsstillelse deri, holdt alle sine Folk til den samme Virksomhed,

som hun selv udfoldede, og var fra Morgen til Aften at se i Kjøkkenet, Spisekammeret eller Haven, hvor hun overtænkte og beregnede, hvorledes dette eller hint kunde anvendes til størst Nytte.

Hendes Husholdning var vistnok mønsterværdig, men der herskede en bestandig Uro deri. Hendes anden Hovednydelse i Livet var Selvfabelighed. Hendes Mand, der af Naturen var meget flegmatisk, havde vel gjerne tilbragt mangan Eftermiddag, som hun havde bestemt til Besøg, i No. men da han ikke havde Kraft nok til at sætte sig imod hendes bestemte Villie, maatte han søie sig. Kurt satte hende høit som Husmoder og skattede hendes muntre Sind, men naar de to Søskende havde været sammen i længere Tid, saa kom de ei ret godt ud af det med hinanden. De vare begge vante til at herste.

Idag havde Fru von Kamniß arrangeret en stor Middag til Tre for det unge Ægtepar, og næsten hele Omegnen var indbudt dertil.

Skjønt Mathilde til enhver anden Tid gjerne besøgte sin Svogers gjæstfri Hus, saa var hun idag taget derhen med tungt Hjerte. Den foregaaende Hellaften, som var den første, hun tilbragte udenfor

sine Forældres Hus, havde været meget sorgelig, enhver høiere Fæstlighed havde manglet. Omendkjønt hun havde bedt sin Mand om at læse Evangeliet for de forsamlede Tjenere, ligesom hendes Fæder pleiede at gjøre, saa havde han dog fundet paa Udflugter for ikke at gjøre det, indtil det tilsidst blev for sent. Han vilde ikke gjerne afflaa hende dette, men endnu nodigere opfyldte hendes Ønske, han frygtede for at blive anseet for „vagt“. Hans rige Forøringer kunde ikke erstatte hende denne Mangel paa aandelig Overensstemmelse. Hendes eneste Glæde var Brevene fra Hjemmet, og den Opbyggelse, som hun, efter den derværende Skik, havde forstaaet sine Følk.

Hun haabede at hente Trost i Kirken første Juledag. Præsten, der var en troende Mand, tiltalte hende meget, hun havde ofte haat Glæde af hans Prædikener, og det velsignede Juleevangelium traf hende endnu mere til Guds Hus.

Men da Kamnig laa i den modsatte Retning af Kirken, og de vare indbudne til Kl. 2, saa fandt Kurt det umuligt, at de kunde komme til begge Steder. Mathilde, der ei var vant til at soie sig, især naar det var Døget, hun ansaa for ret, modfagde ham og foreholdt ham, at det var urigtigt at forsømme Kirken for en Fornoielses Skuld, især paa en Juledag, men dette gjorde Sagen endnu værre. Hans Villie maatte frem i det Store som i det Smaa, og Modsigelse æggede den kun endnu mere. Saa maatte hun soie sig, halvt bedrovet, halvt vred.

Undervejs talte de næsten ikke sammen og naaede deres Bestemmelsessted i et Lune, der var alt andet end passende for et lykkelig Egtepar, for hvilket der skulde holdes en Fæst.

Hun saa meget forstemt ud, og hun var bleg med dette matte Udtryk i Dinene, som han slet ikke syntes om, og som han

først nøgling havde lært at kjende. Dog saa hun meget smuk ud, da hun, maaffemed endnu stoltere, fastere Skridt end sædvanligt, traadte ind i Modtagelsesværelset. Alle Dine vare rettede paa hende, og hun bevægede sig mellem Fremmede som Beskændte med den Ugenerthed, som den Vane at blive hyllet giver. Hun var desuden i en Stemning, der gjorde hende fuldkommen ligegyldig for, hvad man tænkte om hende, og med hvem hun talte. Kurt iagttog hende fra det Fjerne; noget mere fuldbendt Smukt end sin Kone kunde han ikke tænke sig, men hendes kolde Udtryk, den Ligegyldighed, hvormed hun talte og lyttede til det, som blev sagt, pinte og bedrovede ham. Hvad skulde han gjøre for at bringe Liv og Kjærlighed i denne Marmorstatue?

Han havde en Stund vendt sine Dine fra hende for at hilse paa nogle Herrer, han kjendte; da han atter saa sig om efter hende, fandt han hende pludselig forandret. Hendes Kinder havde en livlig Farve, Dinene straalende, Udtrykket om hendes Læber, hvorom der undertiden spillede et venligt Smil, viste, at hun var i en livlig Samtale. Og med hvem? — Foran hende stod en ung Herre, hvis Ansigt han ikke kunde se, men som aabenbart hørte til den elegante Verden, men Personen var ham fremmed. Han spekulerede paa, hvad vel denne Ubekjendte kunde underholde hans Kone saa behageligt med, men det var naturligvis for-gjæves.

Han var ligeved at gaa hen til dem, da Klodorene bleve aabnede; der var serveret; Herrerne gif hen til Damerne for at føre dem tilbords. Kurt saa sin Kone gaa ind ved Hr. von Kamnig's Arm, og han skyndte sig hen til den ældre Dame, Fru von Hofen, der var bestemt for ham.

„Har De hørt, at vi have den Glæde, at have vor ældste Son hos os efter lang Fraværelse,“ spurgte hun ham.

„Nei, naadige Frue. Er han her idag?“

„Ja.“ Hun pegede hen paa den unge Mand, der nylig havde fængslet hans Opmærksomhed, og som just bød sin Arm til en ganske ung, rodmende Pige, der var klædt i Rosenrødt.

„Ja,“ vedblev hun, „det er nu to Aar, siden Edwin besøgte os; han har i den Tid studeret i Heidelberg og gjort længere Reiser; i Hofst var han i Paris, og nu til Vaaften skal han fuldende sine Studier i Berlin og tage sin første Examen.“

Fru von Hofen var en fortræffelig Dame, som Kurt havde megen Agtelse for; hun var meget indtaget i Mathilde og førte Samtalen hen paa hende, hvorved hun rigtignok underholdt Kurt paa det behageligste, men han kunde alligevel ikke blive sin Uro kvit over Mathildes livlige Underholdning med Edwin von Hofen.

Non hun kjendte ham fra før? I ethvert Fald var hun i en ganske anden Stemning end hjemme, end paa Henturen; hun talte muntert med sin Nabo og fortryllede aabenbart alle de gamle Herrer, som sad i Nærheden. Han beroligede sig efterhaanden, det var maaske et nyt Lune af hende.

Efter Bordet trak han og de fleste af Herrerne sig tilbage i Køge- og Spilleværelset, blot nogle af de Ungre bleve hos Damerne. Edwin angav Tønen mellem dem. Han var henrykt over Mathilde; — hun forekom ham at være den smukkeste Kvinde, han havde seet, — han havde fortalt hende om sit Venstabs med Gerhard, sit Bekjendtskab med Kuzdolf. — Deraf kom hendes Bevægelse, hendes Interesse for hans Underholdning. Hun lod ham fortælle om sit Ophold i Heidelberg, hvorledes han havde lært Gerhard at kjende der og ofte været sammen med ham; hun satte sig atter til-

bage i disse lykkelige Tider, indtil hun kom til den skjæbnevangre Reise.

Hun havde truffet sig tilbage til en liden Sofa, der stod i et Hjørne ved Vinduet. Coeline Kamnig, der tilbød hende med en lidensfabelig fjortenaarig Piges hele Sværmeri, sad ved hendes Fodder; Edwin paa en lav Tabouret ligeoverfor dem. Nogle af de andre unge Herrer gik fra og til for ogsaa at faa godt af denne interessante Underholdning, hvis største Interesse forblev lukket for dem, og de øvrige Damer indtog den bagerste Del af Værelset, saaat denne Gruppe strax faldt i Dønen.

„Det lader til, at Hofen konverserer din Kone overordentlig interessant,“ sagde Hr. von Kamnig til Kurt. Kurt puste nogle Røgklyper ud af sin Cigar og rystede Panden, det var de eneste Tegns paa, at han havde hørt Bemærkningen; men hans Skinngje blev stedse stærkere. Han var meget uvis om, hvad Plads han indtog i Mathildes Hjerter. og dog var det Intet, han ønskede høiere end at have den første; derfor kunde han næsten ikke udholde, at hun var venlig mod andre Herrer. Under en Pause i Spillet søgte han med egne Dine at overbevise sig og fandt hende i samme Eftling som før, hendes Ansigt udtrykte dyb Bevægelse. Hun bemærkede ikke hans Forstemthed.

„O Kurt!“ raabte hun imod ham, da hun saa ham komme, „tænk, Hr. von Hofen har kjendt Gerhard meget godt.“

Denne reiste sig og hilsende med fornem Skjodesløshed; Kurt, der var blevet afvæbnet ved Mathildes Stemme og Taarerne i hendes Dine, satte sig ved Siden af hende, og Hofen satte sig paa sin Tabouret som før, men rigtignok ikke med den samme Henrykkelse.

„Hvor har De truffet min Svoger?“
„I Heidelberg.“ Han blev ordnap.

Mathilde greb med Varme Ordet og fortalte Alt, hvad hun havde hørt af Hofen, men denne fandt snart Leilighed til at reise sig; Kurts Nærverelse generede ham diensynlig. Hun sluttede sig til de øvrige Damer, og Kurt gif tilbage til sit Spillebord, men næsten hvergang han i Løbet af Aftenen kom derind, fandt han Edwin i Nærheden af sin Kone. Da de fjørte hjem, kunde hun ikke undgaa at bemærke hans Forstemthed, og da hun ikke vidste nogen anden Grund dertil, saa troede hun, at han havde tabt i Spil, og forsøgte at gjøre ham nogle Forestillinger om, at han ikke maatte hengive sig saaledes til denne Fornøielse, det var umuligt, at den i Grunden kunde tilfredsstille ham. Det gjorde kun Tingen værre; thi Stjerne paa hans Bænde traf sig mere truende sammen, og han svarede hende saa kort og uvenligt, som hun endnu aldrig havde hørt ham tale. En Kone skulde ikke tillade sig at dømme om en Mand's Vaner, sagde han, og hun burde passe sig selv, at hun ikke skulde give mere grundet Anledning til Bebrejdelser. Hun havde sandelig ikke vist sig i noget godt Lys denne Eftermiddag. Mathilde blev forbausset og saaret over denne Anklage; hun var sig ingen Skyld bevidst.

„Hvad er det da, jeg har gjort?“ spurgte hun.

Han gif ikke nærmere ind derpaa — hvorledes kunde han ogsaa det — hans Samvittighed maatte jo sige ham, at han var uretfærdig, og at det kun var hans Skinsyge, der var Skyld i hans slette Lune. Men den, der ikke kjender sit eget Hjerte, og ikke har erkjendt sine Skynder, søger at trænge denne manende Stemme tilbage og skyder Skylden for sin Forstemthed over paa Andre. Han talte derfor kun i Almindelighed om, hvor slet det passede sammen at ville være from-

mere end andre og dog finde størst Behag i Omgangen med letsindige Folk og derover glemme sine første Pligter. Mathilde forsøgte at forsvare sig, men hvert Ord, hun sagde, gjorde kun Sagen værre. Den mindste Modsigelse ærgrede ham i hans ophidsede, opbragte Stemning. Hun anede endelig, at det var hendes livlige Underholdning med Hofen, som havde bragt ham i denne Tilstand, og fandt dette latterligt og i høieste Grad uretfærdigt. Han vilde altsaa ikke unde hende den Glæde at tale om sine Egne, den eneste Glæde, hun havde. Hun fandt det tillige umandigt, at han ikke kunde beherske sin Hestighed. — hun var vant til noget ganske Andet. Disse Tanker vakte hendes gamle Stolthed mere end nogensinde før, hun blev taus og kold; thi hun fandt det under sin Værdighed at spille et Ord mere paa saadanne Urimeligheder. Hun hyllede sig tæt ind i sin Kaabe, trak Sløret for Ansigtet, satte sig tilbage i Vognhjørnet og svarede ikke et Ord paa alle hans Beskyldninger. Han derimod blev lidt efter lidt roligere, da han havde givet sin indre Brede Luft, der kom en bedre Aand over ham, han havde gjerne talt venligt med hende, men han kunde kun ikke overvinde sig til at være den første. Naar hun blot havde sagt et Ord, blot en almindelig Talemaade, saa vilde han strax have gaaet ind derpaa og bragt alt i den gamle Orden. Men hun talte ikke, og saa holdt han det ogsaa for at være under sin Værdighed at gjøre det. De tilbagelagde i Tausshed et langt Stykke af Veien, ingen af dem var i synderlig behagelig Stemning; han grublede over, hvorledes han kunde forsones sig med Mathilde uden at give det mindste bort af sin Værdighed, hun over, at den Byrde, hun havde paataget sig, var meget værre, end hun fra først af havde troet. Det er lettere engang at udfjæm

en stor Smerte, end vedvarende at finde sig i smaa Plager.

Hun havde allerede været gift i 10 Uger; blev ikke dette Vaand hende næst: en daglig tungere istedetfor lettere, som hun havde haabet i den første Tid, da Kurt behandlede hende saa hensynsfuldt og viste hende saamegen Opmærksomhed, at hun havde fundet sig langt bedre i sine nye Forhold, end hun havde tænkt sig det muligt? Hans lidenskabelige Kjærlighed til hende og Ønsket om at gjøre hende Hjemmet behageligt havde for en Stund sat ham istand til at overvinde de mindre gode Sider i sin Natur, og kun at lade sit i Grundten godmodige Sind og sin tillidsfulde oprigtige Egefremthed komme frem. Hun havde følt noget af den vante omhyggelige Kjærlighed om sig og glædet sig derover. Dertil kom det Nye i hendes Forholde, der optog og adspredte hendes Tanker, samt de nye Bekjendtskaber, som for det meste mødte hende med stor Venlighed. Men det havde ikke varet længe, inden der opstod smaa Meningsuligheder, og om disse end bleve bilagte, saa var der dog kommet den ene Dissonants efter den anden. Den første Gang, hun mærkede, hvor heftig og uelsførdig hendes Mand kunde være, var, da hun havde faaet Underretning af Hildegard om Rudolfs Beslutning at ville blive Missionær. Denne Underretning havde grebet hende dybt. Alle de gamle, stærke Følelser vaagnede op igjen, og hun brød ud i en Strøm af Taarer. Hendes Ungdomsven skulde altsaa virkelig naa Maalet for sit eneste, brændende Ønske, at bestaa Farer og Kamp i fjerne Lande, men ikke som en Helt, der kæmper for verdslig Ære, ikke som driftig Eventyrer, men som Stridsmand for den sagtmødige, ydmyge Konge: Kristus. Hvilket herligt Kald! — Hvor let, hvor herlig forekom denne Bei-

hende, sammenlignet med hendes egen, der stred saa ganske imod hendes Natur, og paalagde hende daglig smaa Byrder, medens hun engang indbildte sig at være skabt for store Ting! Atter var den Tanke faaret gennem hende: har du ogsaa valgt det Rette? Og medens hun stod saaledes fordybt i Tanker over Fortiden og Nutiden, havde hun overhørt, at Kurt raabte paa hende fra det andet Værelse, og ikke bemærket, at han var kommen ind, før han stod ved Siden af hende og saa ganske forbauset ud ved at se hendes Sindsbevægelse. Hans deltagende Spørgsmaal om, hvad der var veien, kunde hun kun besvare med den Efterretning, som Hildegard havde givet hende, og hun gjorde det med nogen Forlegenhed; thi hun vidste, hvor ubehageligt Rudolfs fortrolige Forhold til hende havde været Kurt, og hun maatte jo ogsaa altid bekjæmpe sit eget Hjerte ved Erindringen om ham. Da hun havde fortalt ham dette, opdagede han for første Gang paa hans Bænde de mørke Skyer, der siden kom saa ofte tilbage, og uagtet han vel søgte at bekjæmpe sin Hæftighed, havde han dog talt Ord, som løsne de Vaand, som var begyndt at knytte sig mellem deres Hjerter, og gjorde hende kold mod ham. Rudolfs Beslutning havde han kaldt Vanvid, hendes varme Appel til hans levende Tro, der havde været Dribsjæren dertil, gav han Navn af overdrevent Sværmeri, og han tillagde ham desforuden ærgjerrige, verdslige Planer. Dette havde faaret hendes Følelse paa det Dybeste, hun var bleven ligbleg og ganske taus; da han saa dette, havde han forsøgt at give Kjøb, men det havde været forgæves. Da han derpaa forlod hende, var hun faldt paa sine Knæ og havde bedet varmt til Gud om hans Bistand; hun sølte sig atter saa svag, hun vidste intet Raad.

Kurt havde snart angret sin Hefthighed og havde senere været særdeles god og venlig mod hende, og der gik en Tid, da de første stille Dage syntes at skulle komme igjen, men hun kunde ikke glemme det, som hun allerede havde været Vidne til. Undertiden truede disse Scener med atter at gjentage sig, naar hun om Søndagen holdt fast ved at ville kjøre til Kirken. Hvad der i de første Ungdomsaar havde været hende en Plage, senere en Trøst, et Haab, var nu hendes høieste Glæde. Høle Ugen igjennem glædede hun sig til Guds tjeneften om Søndagen for der at hente sin Trøst og Styrke. Men just om Søndagen havde Kurt mange Folk at tale med, han blev ofte ikke færdig til Kirketid og onstede ikke, at Mathilde skulde reise uden ham. Hun havde dog nogle Gange gjort det, men hver Gang var han blevet meget forstemt.

Hun var visseelig paa den rette Veie, hun havde ganske givet sig hen i Guds Vilje, som hun troede at forstaa den, men dog var hendes Egenwillie ikke brudt, hun aede ikke, hvormeget den ledede hende, hvorledes hun i Følelsen af, at hun var kommet meget længere end Kurt, atter fjernede sig fra det Standpunkt, som hun engang havde naaet. Hun bad vel ofte inderlig, men kun om Hengivenhed i Guds Willie, om Styrke, om Trøst — ikke om sine Synders Erkjendelse, om et rent Hjerte, en ny Mand. Vængselen derefter og hendes Mangel paa disse Goder var endnu ikke gaaet op for hende, derfor kunde hun hverken komme til den rette Fred eller have nogen Indflydelse paa sin Mand ved sine Ord. Uagtet de i det Ydre syntes at staa hinanden nær, som Egteparret i Virkeligheden længer og længer fra hinanden, hun mærkede kun hans lidensfabelige Kjærlighed til hende i hans skinsyge Opbrusninger.

Saaledes havde det atter været idag

paa Juledagen, kolde og forstemte kom de hjem. Mathilde sølte sig nedtrykt paa Sjæl og Legeme; Brevene fra Hjemmet, hvoraf hendes Forældres varme Kjærlighed talte, og hvori Hildegard skrev om Høitiden og Rudolfs høitidelige Stemning, gjorde hende kun mere bedrøvet. Nytaarsaften skulde hun atter paa stort Bal, men hun styldte den gang paa Upasselighed, og Kurt besluttede sig til at kjøre alene. Hun tilbragte Eftermiddagen med at gjennefse gamle Minder og tænke paa tidligere Dage, men hendes vemodige Stemning blev kun forhøiet derved. Da det begyndte at blive mørkt, satte hun sig hen til Vinduet. Udsigten her var ikke meget tiltrækkende; den vinterlige Tone gjorde den endnu mere øde, og Skumringens Skygger endnu koldere. Hendes Kabinet laa i Hjernet af Huset og havde derfor to Vinduer til forskjellige Kanter. Det mod Syd vendte ud til Haven, som om Sommeren vel kunde glæde Diet ved sit friske Grønne, sine Fugle, de mange Frugttræer, og især ved en Gruppe gamle Bøge tæt ved Husets Gaard, men nu var det alt andet end opmuntrende at se de nøgne Grene og de snebedækkede Veie. Hun valgte derfor Udsigten til Vest for at betragte Aftenhimlen og den nedgaaende Sol. Solnedgangen var ualmindelig smuk i denne Egn og farvede længe Horisonten rød; hun stirrede paa de gyldne, purpurfarvede, straalende Skyer. Foran hende laa den stille, øde, vinterlige Gaard, kun belivet af Spurbene, som hist og her søgte sig et Korn i Sneen, og derpaa fløi tilbage til sine Neder. Lige overfor Huset var der en Port, som forbandt to nypopbyggede Lader. Gjennem dens Gitter kunde hun se ud over Markerne og Engene ned i en Poppelalle, som omgav Chauveen, der førte til Jernbanen, og Jernbanen var den samme,

som gif forbi Hellbringen. Derfor havde denne Udsigt en særegen Tiltrækningskraft for Mathilde. Men idag var heller ikke dette Syn istand til at fordrive de pinlige Tanker, og hun besluttede sig at gaa ud for at adspredde sig.

Det var klart Frostveir, saa hun kunde gaa lige til den elskede Chaufé. Hun blev staaende paa en liden Bakke i Nærheden deraf og lod sit Blik svæve hen over Eggen. Rundt om hende var kun ode Snemarker, som kun sparsomt blev afbrudt af Buskads, og i Nordvest traadte Havet som en glimrende Stribe tydeligt frem fra den mørke Himmel.

Det gjorde hende godt at se ud i det stille Landskab, der laa saa roligt i sin Vintersøvn med Himlen over sig. Hun ønskede, at hendes Hjerte ogsaa kunde være saa stille, og blev længe staaende der for at hvile sig ud ved dette Syn. Det forekom hende, som om hun var det eneste levende Væsen her, og som hun var Gud nærmere her end noget andetsteds. Det tiltagende Mørke drev hende endelig hjem, det begyndte at sne, hun glædede sig over de glimtsende, forskelligformede smaa Stjerner, ligesom hun havde gjort i sin Barndom. Da hun gif forbi Tjenestestuen i Floibygningen, hørte hun det synge der; hun saa ind gjennem det oplyste Vindue. Den gamle Husholderstue og Pigerne sad ved Bordet med opflaaede Salmebøger og sang en Nytaarspsalm. Hun havde allerede oftere om Søndagen bemærket, at Pigerne efter gammel god Skik om Aftenen læste i sine Salmebøger, men hun havde ikke før hørt dem synge høit, maasse fordi hun ei brød sig om at lægge Mærke dertil.

Hun blev ganste høitidelig tilmode derved, der kom Taarer i hendes Øine, men det var ikke smertelige Taarer, — hun maatte tænke paa de Forbedrings-

planer, hun engang havde hørt for Folkene, og at hun i sin nye Virkefreds stet ikke havde husket mere derpaa, fordi hun interesserede sig saa lidet for Machow, og at hun nu snarere selv kunde lære her end være den, der udbredte Lærdomme. Hun erkjendte, at der maasse her vilde aabne sig en Kilde til ensfoldig Glæde, en stille Virken, der vilde skjænke hende mer Tilfredsstillelse end alt Andet. Hun blev staaende stille ved Vinduet og hørte, hvorledes Folkene sang endnu en Julepsalm; først da de havde endt den, gif hun ind til dem.

„Jeg har hørt paa Eder,“ sagde hun saa venligt, som hun aldrig før havde talt til dem, „dersom det kan fornøie Eder, saa vil jeg atkompaniere Eder paa Pianofortet, da lyder det endnu smukkere.“

Pigerne saa forlegent, men dog glade paa deres unge, naadige Frue, der hidindtil havde taget sig saa lidet af dem, og Husholderstuen takkede hende i alles Navn. Mathilde gif, fulgt af dem, ind i Dagligværelset, kaldte sine egne Piger ind, og snart vare alle samlede om hende. For første Gang siden hun var kommen til Machow, aabnede hun Instrumentet og hentede sin Koralbog. Da hun havde mindre musikalsk Sans end Hildegard, saa havde hun altid overladt det til denne at atkompaniere til Sangen, men idag tog hun sig sammen og spillede, saa syntes idetmindste hendes Tilhørere, understjønt. Hun spillede Forspillet, og hele Koret sang Julepsalmen endnu engang.

Der var gode Stemmer imellem dem, og Melodien kunde de; da der intet Orgel var i Kirken, saa havde de lært at holde Tønen destobedre. Det forundrede Mathilde, at de kunde alle bekjendte Koraler udenad, og hun sang deres Yndlingsjange med dem, indtil det var Tid at spise tilaftens, og de venligt takkende forlod hende. Hun selv var maasse den

Tafnemmeligste; hun havde idag fundet noget i Nachow, hvorved det blev hende kjær. Da hun blev alene, skrev hun om denne Nytaarsaften til Hildegard, og da Kurt, som havde forförtet sit Besøg, fordi han ikke havde No paa sig, naar han var borte fra Mathilde, kom hjem, sad hun endnu ved sit Skrivebord med et fornøiet Ansigt og straalende Zine. Han var forstemt og nedtrykt og havde helst ærgret sig over, at hun saa saa fornøiet ud og slet ikke havde savnet ham, men han kunde ikke modstaa hendes straalende Ansigt, hvori der var mere end ydre Skjønhed.

„Du ser saa rast ud, Mathilde, er du ganske frisk igjen?“

„Ja, jeg har tilbragt en deilig, stille Aften.“

„Jeg vilde ønske, at jeg kunde fatte, hvad der har gjort dig saa lykkelig.“

„Naar du virkelig af Hjertet ønsker det, saa vil du snart lære det selv.“

„Nu, hvad er det da?“

„Det er Guds Ord,“ sagde hun sagte, men fast. Han vendte sig bort, men hun mærkede, at han var blødt stemt, og hun begyndte at føle et svagt Haab om, at der kunde komme bedre Dage. Seiren skulde imidlertid ikke blive hende saa let.

Nytaarsdag havde hun en uimodstaaelig Vist til at gaa i Kirke. Kurt skulde som sædvanligt opgjøre sine Regnskaber og erklærede, at det var ham umuligt at fjøre med hende; hun forsøgte ikke at overtale ham idag, hun taug stille, men hun kunde ikke skjule sin Nedslagenhed. Maaffe gjorde dette mer Indtryk paa ham end Ord; en Stund efter den fastsatte Tid sagde han, at han var færdig og vilig til at opfylde hendes Ønske. Hun takkede ham hjerteligt og saa meget glad ud. De kom noget sent, Kirken var alle rede ganske fuld, med megen Møie bandede de sig Bei til deres Stol. Tæt der- ved havde von Hofens sine Pladse. Ed-

win hilfede dem som en gammel Bekjendt. Kurts Pande blev mørk — mon det skulde være ham, der traf hende til Kirke idag? Han forsøgte at trænge disse Tanter tilbage, men hvergang han saa paa det elegante unge Mand, der kun ved et Bænk var skilt fra hans Kone, for denne Mistanke gennem hans Sjæl, sjerne de ham fuldstændig fra de Guds Ord, som taltes der, og plagede ham paa alle Maader.

Og dog var det idag Evangeliet om det vidunderlige Navn Jesu, ved hvem alle Rnæ skulle bøie sig, de i Himlen og paa Jorden og under Jorden, og der er givet os Mennesker til Salighed; Mathilde sølte idag noget af dette, hun erkjendte ihdeligere end nogen sinde Sandheden af Ordet, at Troen kommer af Prædikenen; hun sølte sig forunderlig styrket i sin Tro. Hun glemte, hvad der foregik om hende, hun bemærkede hverken sin Mand's Forstemthed, eller von Hofens stolte Mine, han sad ligegyldig tilbageslænet, som om han ikke trængte til de Ord, der bleve talte. Idet hun saa ham, hilste hun venligt paa ham, det glædede hende at finde ham her; thi han mindede hende nu altid om den afdøde Broder; men senere havde hun ganske glemt, at han var der.

Da Gudstjenesten var forbi, kom Fru von Hofen meget venlig hen til hende. „Min kjære Fru von Hellsbringen, hvor det glæder mig atter at se Dem rast. Min Søn, som igaar var paa Ballet i B. . . ., sagde mig, at De ikke var der paa Grund af Upasjelighed. Er De virkelig ganske rast nu?“

Mathilde rødmede let; hendes Upasjelighed havde ikke været legemlig. Hun takkede hjertelig for de deltagende Spørgsmaal.

„Det var grusomt, at De ikke kom,

naadige Frue," tilføiede Edwin, „De blev smerteligt savnet."

Mathilde smilede. „Undskyld, men jeg betvioler Deres Ord," sagde hun spogende.

„Ikke hvad mig angaar," svarede han ligeledes spogende.

Hun vendte sig til Fru von Hofen for at vexle endnu nogle Ord med hende, da Kurt forhindrede dette ved hurtigt at spørge: „Kommer du ikke? Boguen har allerede længe ventet."

Hun saa op paa ham, forbausset over den Tone, hvori han talte; Udtrykket i hans Ansigt sagde endnu mere. Hun anbefalede sig hurtigt og fulgte ham. Den Ro, hun havde vundet, blev næsten atter forstyrret, men idag vilde hun gjøre Alt, hvad hun kunde, for ikke at lade det Onde komme frem i sit Hjerte; hun taug og søgte at tænke paa de Ord, hun nylig havde hørt.

Dette lykkes hende ikke altid; hun glemte saa ofte Petri Ord om de Baaben, som Kvinden skal kæmpe med, og brugte sine egne; Stoltthed og Pirrelighed snerede hende ved mange lignende Anledninger fra den eneste Veie, paa hvilke hun med Haab om Held kunde bekæmpe sin Mands Lidenskaber. Saaledes gif Winteren; Forholdet blev mere og mere spændt, istedetfor at blive bedre. Kurt var i en stadig ophidsset Stemning, hans godmodige Natur kom kun sjelden frem. Af og til lykkes det vel Mathilde at seire over sig selv ved Hjælp af Troen, men hun maatte oftere kæmpe med dyb Sorgmodighed og den gamle Bitterhed. Da hun ikke kunde udtale sig for Noget og ikke vilde gjøre det i sine Breve til Hjemmet, for at hendes Egne ikke skulde ane, hvor ulykkelig hun følte sig, og at den Byrde, som hun modig havde taget paa sig, blev hende for tung, saa bukkede hun næsten under for den, han søgnede

legemlig og aandelig hen. Næsten hver Gang, de vare ude, var der et eller Andet, som vakte hendes Mands Skingsge; hun søgte derfor at unddrage sig al Selstabelighed, skjønt det havde været hende en behagelig Udspredelse. Hun var allerede flere Gange blevet hjemme under dette eller hint Paastud og havde ladet sin Mand reise alene, — men han var da for det Meste kommet mere forstent tilbage, end han havde forladt hende. —

Det blev tidlig Foraar dette Aar. Skjønt Sneen og Kulden varede længere i Mathildes nye Hjem, end i det gamle, saa smeltede dog de sidste Resten af det høide Dække for de varme Solstraler i Slutningen af Marts; Snekløfterne kom frem, snart derpaa sprang Violerne ud paa Græsplænen foran Husset og fyldte Luften med sin søde Duft, der strømmede ind gennem de aabne Vinduer. Lærken lod sine glade Sange høre, en Anelse om en skjønnere Tid, der snart vilde komme, fyldte hele Naturen. Mathildes Hjerte var ogsaa opfyldt deraf, hvor gjerne havde hun ikke givet sin Længsel Binger og var draget sydover til det fjære Fædre hjem! Da hun tog Afsted fra Hjemmet, havde der været Tale om, at hun skulde aflægge et Besøg der til Foraaret; nu talte hendes Mand slet ikke derom, han vilde udsætte det til Høsten. Han havde rigtignok mange Forbedringer at foretage i sin Landhusboldning og en Bygning under Arbeide, der gjorde hans Nærværelse nødvendig, men den egentlige Grund var, at han ikke kunde taale at se sin Kone lykkelig hos sine Egne, naar hun ikke var det hos ham; han troede, at han snarere vandt hendes Hjerte, naar han havde hende alene. Det, der stod for ham som det høieste Gode, thi noget høiere end jordiske Goder kjendte han jo ikke, kom ved hans egen Skyld længere og længere bort istedetfor at komme nærmere.

En Aprildag, da Storm og Regn havde kjæmpet med Hinanden og drev graa Skymasser over Himlen, brød Solen endelig frem om Eftermiddagen. Det unge Egtepar havde endnu engang udvejlet deres forskjellige Meninger om Reisen til Hellsdringen og sad nu i hver sit Bærelse, i en mindre end behagelig Stemning. Kurt læste i Aviserne. Mathilde var beskæftiget med Haandarbejde. Den klare blå Himmel hvælvede sig over de friske grønne Marker og Trærnes unge spirende Knoppe, Regndraaberne paa dem glimrede i Solskinnet som Diamanter. Mathilde saa ud over dette uden at glæde sig derved, hendes Nedslagenhed lammede mere og mere hendes Mod til at gaa frem paa den anvisste Vej. Hun sammenlignede sit nuværende Liv med sit fornufts, med Andres, der var lykkeligere, og havde mere ondt end nogenfinde for at finde sig deri. En Vogns Rullen over Brolægningen i Landsbøen afbrød hendes Tanker. Den boiede ind i Gaarden og holdt. En ung Pige fjørte Vognen; hun kjendte nu Eveline Ramnits og hendes Moder, der nikkede venstabeligt til hende. Kurt, der sandsynligvis var ligesaa glad som hun over denne Afbrudelse, ilede dem imøde, begge hilste dem med Glæde.

„Man ser dig slet ikke mere,“ sagde Fru von Ramnits til Mathilde, „er det, fordi du har mest Lyst til at være hjemme og ikke møder dig hos os, eller er det, fordi Kurt lukker dig inde?“

Mathilde rødmede let. „Jungen af Delene; jeg ved ikke at give nogen Grund. Maaſte befinder jeg mig bedst hjemme.“

„Det er vel nok, men sjældent hos en ung Kone, naar Manden tager ud. Min kjære Broder synes ikke at have Talent for at spille den elskværdige Egte-mand.“

Kurt blev stødt. „Hvad vil du sige dermed?“

„At jeg er kommen her ene og alene for at undersøge, om det er sandt, hvad der fortælles i hele Egnen, at du gjør din Kone ulykkelig.“

Kurt blev blussende rød af Bredde.

Mathilde, hvem Intet kunde være pinligere end denne Hentydning til hendes ægtefædelige Forhold, søgte at unddrage sig denne Ordvejel mellem de to Søskende, idet hun tog den indtrædende Eveline ved Haanden og førte hende ind i sit Bærelse. Denne omsavnede hende heftigt. „Jeg har længtes saa efter dig, Tante Mathilde, at jeg ikke lod Moder have Ro, for hun reiste herhen. Vi begyndte at tro, at du var syg, det er saa frygteligt længe, siden vi saa dig. Jeg tror, at du blot har været en Gang hos os siden Juli.“

Mathilde søgte at undgaa at svare ved at kjærtegne hende; men Eveline blev aldrig færdig med at fortælle om Alt, hvad der blev sagt om hende. Alle paastode, at hun var ulykkelig. Edwin Hofen havde allerede ved Juletid sagt det med megen Bestemthed. Mathilde sandt dette yderst ubehageligt; før havde hun ikke lagt nogen Vægt paa Sladder, men dengang var hun vis i sin Sag, nu søgte hun, at hun selv havde givet Anledning til denne Snak, og at hun ikke kunde saa den til at ophøre igjen. Hun skjælvede for, at hendes dybeste Følelser skulde stilles blot for Alles Dine. Hun lod Eveline tale og forsøgte at slaa det hen i Spøg, saa at dennes umistænksomme Gemyt snart stillede tilfreds. Det lykkes hende mindre hos Fru von Ramnits, der temmelig ophidset kom ind til hende i Følelsen af at have opfyldt en Pligt; medens hendes Broder vel var det endnu mere over denne Jubblanden i hans huslige Forhold. Mathilde forsøgte at slaa baade Forstæntheden og den almindelige Tvivl om hendes Lykke bort

ved en paatagen Munterhed, og man kunde vistnok hverken mærke Medslagenhed eller Sløvhed hos hende. Hendes Kinder vare røde, hendes Vine straaede, og alle hendes Svigerindes Pile prellede af paa hendes spøgende Ord. Kurt saa med Forundring paa hende, men hun behagede ham særdeles meget og endnu mere, da hun lovede fra nu af at gaa flittigt i Selskaber for at vise Folk, at hun var meget fornøiet. Til Belønning gik han ind paa sin Søsters Forslag om, at Mathilde skulde besøge dem i det lille Badested, hvor hun vilde reise hen om nogle Uger. Hun frngtede for at komme til at blive meget alene der, da det næsten var for tidligt paa Aaret for et saadant Ophold, men hun kunde ikke indrette det anderledes. For Mathilde var dette en behagelig Udsigt, — hun haabede, at det vilde adspredde hendes sorgelige Tanker, og om Afsienes filtes alle Parter i en langt bedre Stemning; ijer var Fru Kammitz opbygget ved den Tanke, at hun havde udrettet noget Godt. Da Mathilde vendte tilbage til sit Bærelse efterat have fulgt dem tilvogns, fandt hun Kurt gaaende frem og tilbage derinde. Han kom hende imøde og rakte hende Haanden. „Jeg frngter næsten for,“ sagde han, „at min Søster har Ret. Med al min Kjærlighed til dig, gjør jeg dig ikke lykkelig. Sig mig, hvorledes jeg skal gribe det an, det er jo dog mit høieste Ønske.“

Han traf hende ned til sig paa Sofaen; hun var meget bevæget. „Du maa ikke lægge saamegen Vægt paa andre Folks Mening,“ svarede hun.

„Men naar jeg nu med mine egne Vine ser, at du daglig bliver stillere og magrere og altid trækker dig mere og mere tilbage for mig, saa maa jeg selv drage denne Slutning. Du ved ikke, jeg har heller aldrig sagt dig,“ vedblev han lidenskabelig bevæget, „hvor kjær du er mig,

jeg kan ikke udholde at se, at du giver Andre de venlige Blikke og hjertelige Ord, som burde være mine, men som jeg aldrig faar. Er det ikke skrækkeligt, naar en Mand altid er usikker paa sin Kones Kjærlighed og ikke har hendes Tillid?“

„Derfor det var muligt,“ svarede hun alvorligt, idet hun søgte at befæmpe sin Uro, „at du kunde samstemme med mig i de Ting, som er blevet Hovedsagen i mit Liv, og som vil blive det mere og mere, da blev det mig let, ja nødvendigt, at give dig min Tillid, mit Vensteb, men som du nu er —“ hun stammede; thi hans Hæftighed forstrækkede hende.

„Som du nu er, — kan du ikke engang give mig dit Vensteb, en fattig Tillid!“ svarede han mofommelig befæmpende sig; „har du ikke lovet mig mere? Er det saaledes du holder dit Løfte? Sagde jeg dig ikke, at en Husstrues Kjærlighed har den største Indflydelse paa hendes Mand, at den formaar meget, næsten Alt? Men hvor er din Kjærlighed?“

Han reiste sig og gik frem og tilbage foran hende i saa heftig Bevægelse, at hun blev angst over, hvad der kunde følge efter.

Rigeoverfor denne lidenskabelige Natur sank hendes Mod.

„Nu, har du Intet at svare mig?“ spurgte han igjen.

„Lader Kjærligheden sig da tvinge?“ svarede hun sagte, idet hun undgik hans Blik.

„Nei desværre, ellers vilde jeg ikke staa her og tigge om, hvad der skulde tilhøre mig. Jeg vilde ønske, at jeg havde saamange smukke Talemaader til min Raadighed, som Edwin Hofen, da vilde jeg vist behage dig bedre.“

Dette saarede hende dybt; hun vilde just til at sige ham nogle venlige Ord; thi hun blev blød om Hjertet ved at høre,

at han elskede hende saa høit, men nu taug hun af krænket Selvfølelse. Istedet derfor sagde hun efter en Pause med gjenvunden Fatning: „Jeg ser desværre, at vi ikke forstaa hinanden, dog vil jeg gjøre, hvad jeg kan, for ei at give nogen Anledning til Utilfredshed.“

Han svarede ikke, hendes kolde Tone smerte ham dybt. Han gik nogle Gange op og ned i Værelset, blev staaende foran hende, som om han endnu vilde sige noget, men han var oien synlig ikke rolig nok dertil; han vendte sig hurtig om og gik ind i sit Værelse. Mathilde gik ind i sit Kabinet, hvor hun overveiede og sammenlignede sin egen og hans Dpførelse. Hun var en altsor oprigtig Natur til ikke at lægge Skyld paa sig selv, men den Tanke var dog overveiede: Naar blot ikke Kurt var saa mistroisk, saa heftig og skinsyg, saa vilde jeg ogsaa være ganske anderledes. Han saarer mig uafsladelig, istedetfor at betænke, hvor tungt det var mig at forlade Forældre og Hjem, og skjönt han ved, at jeg ikke har ægtet ham af Kjærlighed, forlanger han den dog. Han har ingen Taalmodighed, tager ingen Hensyn til mig, der er saa vant dertil. Da hun senere faldt paa Kæne og bad om Styrke og Hengivelse, saa klarede det vel lidt op i hendes Sind, men Skyerne bleve ikke spredte. —

Fru von Kamnitz og hendes Datter reiste til det nærliggende Badested, og noget senere ledsagede Kurt virkelig sin Kone derhen. Hun skulde forfriske sig ved Luftten, adspredde sig, lære at kjende Havet, som hun kun havde seet flygtigt engang som Barn. I de sidste Uger havde de begge været roligere i Sind, enhver af dem havde taget sig sammen og søgt at undgaa alle heftige Scener, — i det Ydre havde de levet i god Forstaaelse. Hun vidste, at han bragte hende et Offer ved at stilles fra hende i

ffjorten Dage, hun erkjendte dette og var taknemmelig derfor, og ved deres Afsted kunde selv Fru von Kamnitz intet sige paa dem. Mathilde tilbragte nu Dagen med at sidde ved Havbredden, iagttage Bolgernes urolige Leg og deres veylende Farver. Hun kunde sidde i timeris og betragte det; det var, som om dette Syn bragte No i hendes Sjæl, det førte hende bort fra de jordiske Forholde til Skaberens, hvis Haand ogsaa har skabt Havet af Intet, og som trods dets Wildhed kan berolige det ved et Ord. Hvad skulde hun gjør for ogsaa at kunne lægge sit Hjerte saa trostigt i hans Haand, som havde holdt det fra hendes Barndom, at ogsaa dets Bolger kunde blive stille paa hans Ord?

I hendes første lykkelige Ungdomstid havde hun ikke spurgt om Guds Fred, og ikke bekymret sig om Andet end Verdten, men senere havde hun jo med Magt betvunget sig selv for at gjøre hans Vilje og finde den snevre Ve, den trange Port. Hun havde ogsaa troet, at hun gjorde det Rette, hun havde smagt noget af Freden, af Sødheden i Guds Ord. Hvoraf kom det, at disse Goder, som hun allerede troede at have tilegnet sig, atter syntes at forsvinde? Vistnok havde hun forsjønt den hellige Skrift, siden hun ikke mere læste den sammen med sin Moder og Søster, og hun grebet til den og til Bønnen i sjæregen Sjælenød, brugt Guds Ord mere som et Vaaben imod sin Mand, end som Livets Manna for sit eget Hjerte. Hun troede at kunne nøie sig med, hvad hun havde faaet og havde ikke været tro i det Smaa. Nu, da hun havde Tid til at samle sig, kom undertiden den Tanke over hende, at hun vist ikke var kommet til den rette Omvendelse, at det maatte blive anderledes med hende. Hun begyndte at prøve sig selv alvorligere, og skjönt det endnu ikke kom til Gjenmembrud

og til fuld Erfjendelse af hendes Synner, saa kom hun dog til den Dørbetjening, at hun i mange Henseender havde feilet, og at det ikke var hende alene, som var den lidende Part i deres Ægteskab, og dette gav hende mere Haab for Fremtiden, end hun før havde havt. Hun foresatte sig at blive bedre og glædede sig til at gjense sin Mand, for at kunne bringe disse Beslutninger til Udførelse. Saaledes blev disse Timer ved Strandbredden hende til megen Betsignelse.

Fru von Kamnitz var vistnok ikke fornøiet med, at Mathilde trak sig tilbage, hun trængte til Selskab, især da hun maatte føre et virksomt Liv her. De to Svigerinder tilbragte derfor den meste Del af Dagen sammen, deres Samtale holdt sig altid paa Dørsladen.

Eveline fandt sin Fornøielse i at rejse ud med Fiskerne og var ofte mange Timer om Gangen ude. Engang ledsagede Mathilde hende paa en saadan Reise, det var, ligesom hun følte sit gamle Mod vore, ved at Vaaden løftet fra Bølge til Bølge blev ført ud i den aabne Sø, — hendes Hjerte opløstes ved det storartede Skuespil, og hun følte sig saa glad, som hun ikke havde været paa lang Tid. En frisk Vind fyldte Seilene, Rystens Bakker forsvandt, og Land saaes kun som en hvid Stribe; derimod traadte Fjertaarnet paa det fremspringende Kev, hvis Lys hun saa ofte havde betragtet om Aftenen, stedse nærmere som en venlig Stjerne. Havet spillede i mørkt Blaa-grønt længere borte, medens den ene hvide, skummende Bølge efter den anden reiste sin Kam ved Siden af Vaaden. Guds Verden er saa stjern, at Menneskene burde lade sig drage bort fra sine mørke Tanker ved Synet af den. Ja, hun vilde, hun maatte ryste dem af sig, atter optage den rette Kamp og blive sit gamle Valgsprog „per crucem ad lucem“ tro.

Eveline morede sig med at gribe efter Bølgeskummet med Hænderne og opmuntrede Fiskerflokken, der roede ligesaa kraftig som hendes Mand, til at fortælle hende Historier. Hun fortalte om en heftig Storm og et Skibbrud, der havde fundet Sted forrige Aar, ikke langt fra Rypsten, og kostet mange Mennesker Livet. Eveline syntes vel, at dette var meget bedrøveligt, men hun vilde dog gjerne have seet paa det, idetmindste ønskede hun engang at kunne opleve en rigtig alvorlig Storm.

„Det kan nok være, at der snart kommer en,“ mente Fiskerflokken, „Søen er saa stille idag, — der er ofte Vindstille foran en Storm.“ De roede tilbage; det lakkede mod Aftenen. En rød Glans, der gik over i den graa Skumring, bedækkede Horizonten og afspejlede sig i det rolige Vand, saa at Himmel og Hav syntes at forenes. Da de kom til Strandbredden, gik Fru von Kamnitz op og ned der med en Herre, som de snart saa, var Kurt von Hellbringen. Straalende af Glæde over at se Mathilde igjen, kom han dem imøde. Hun hilfede ham meget venligere end paa lang Tid; hendes Fraværelse syntes at have forjaget enhver Erindring om mørke Timer, kun Glæde over at se hende igjen talte af hans Ord og Miner. Han fortalte hende, at han havde forsøgt at vedblive med hendes Arrangement for de fattige Folk i Marchow, og at han virkelig fandt dem ret praktiske; dette glædede hende, og da hun nu udtalte sig nærmere, fandt hun, at de sympatijerede i mange Ting, som hun før ikke havde vidst, fordi han først havde talt imod dem. Fru von Kamnitz afbrød oftere denne behagelige Samtale for at udspørge sin Broder om Nyt fra Nabogodset, hvortil hun ikke kunde afholde sig fra skarpe Bemærkninger, skjønt hun i Grunden mente det godt med dem. Eve-

line samlede Muslinger og Stene ved Bredden, og blev ikke træt af at bringe dem til Mathilde og høre hendes Ros over hvert Stykke. Endelig sank Solen som en skarp, rød, glødende Kugle bag et mørkt Skylag ned i Havet, — Maaenen viste sig omgivet af en mat Ring.

„Imorgen saa vi stygt Veir,“ sagde Kurt, „det er godt, at Eders Vaadtur Løb godt af idag.“

Den næste Morgen stadfæstede hans Ord. Himmel og Hav løb graa og sort i hinanden; den ene Bølge styrtede over den anden med en dump Brusen. Vinden tog mere og mere til og blev snart til en Storm, som pistede det stummende Vand.

Mathilde og Eveline ilede op paa en Sandbanke, der var bevoxet med Strandgræs og forkrøblede smaa Furutræer, for derfra at betragte det storartede Skuespil. Stormen fujede omkring dem med vild Voldsomhed, saa at de havde nok at gjøre med at staa paa Benene og holde Klæderne sammen om sig, men dette tjente kun til at forhøje Fornøielsen. Kurt kom hen til dem fra Stranden, hvor de havde seet ham staa med nogle Folk. „Endnu er ikke alle Fiskerbåde komne tilbage,“ sagde han. „Folkene ere ængstelige, der mangler en, som reiste ud igaarafte.“

Mathilde hørte det med levende Deltagelse. „Er man bange for den?“ spurgte hun.

„Det er en gammel Fisker, som ror den; Folkene mente, at det vilde blive vanstelige for ham at kæmpe mod Uveirret. De tale om at sende en Vaad med kraftige Folk imod ham, men det er vist ogsaa meget farligt.“

„Er det da overhovedet muligt?“

„Hvorfor ikke? Det maa nok kunne liffes for prøvede, kraftige Sofolk.“

Kurt var modig overfor Faren, —

det var et Træk hos ham, som ofte havde glædet og tiltalt Mathilde. Han gik atter tilbage; hun saa, at han talte med Folkene, — da syntes hun, at hun saa et sort Punkt dukke op paa Horisonten; det var maaske den søvnede Vaad.

Den forbandt ofte for deres Blikke i de høie Bølger, derpaa kom den atter tilsynne for igen at forsvinde og paany dukke op. Hun fulgte alle dens Bevægelser med Ængstelse, og Eveline lod det ikke mangle paa alleslags Udraab. Afstanden fra Stranden syntes at blive kortere; men det var, ligesom den tog en anden Retning. Folkene paa Stranden løb frem og tilbage; en Vaad blev gjort færdig, tre Mand gik i den og stødte fra Land. Ofte saa det ud, som om Bølgerne vilde slugte den lille Vaad, der med en forfærdelig Hurtighed gled fra den svimlende Høide ned i den rædelsfulde Afgrund, som de rasende Bølger aabnede den. Mathilde soldede uvilkaarligt sine Hænder, medens Eveline syntes at slugte dette Syn med Dinene. „Nu kommer den atter frem,“ udbrød hun af og til, „nu! nei, jeg ser den slet ikke mer, — den store Bølge der har slugt dem! — Nei, — der ere de, — og der er den første, — den er slet ikke langt borte, — de ville vist tage den paa Slæbetoug! men de kan dog ikke naa den, Afstanden bliver atter større, — se, den første er ganske borte, — nu ere de begge borte, — kan du se dem endnu?“

Mathilde anstrengte sine Dine saa meget, hun kunde, Frygten skjærpede hendes Blik. „Det forekommer mig saa; ser du da ikke et sort Punkt — mere til Høire end før?“

„Jo, jeg tror det — de komme virkelig nærmere!“

Stormens Bragen var saa stærk, at de neppe kunde høre, hvad de selv sagde, de holdt sig tæt ind til hinanden og søgte

Beflyttelse under de smaa Furutræer, som stode der. Baadene nærmede sig virkelig, de kunde allerede skjelne dem noget bedre; den forreste saa ud til at have den bagerste paa Slæbetoug. De kom stedse nærmere til Stranden, men her var Brændingen meget stærk, — en frygtelig Bølge syntes at sluge begge, da de vare tæt ved Havnen. Nei, ikke begge, — den ene kom frem igjen, — men hvor var der blevet af den anden? Mathilde og Eveline anstrengte forgæves sine Dine, de saa den ikke, men de saa kun, at der var stor Bevægelse mellem Folkene paa Stranden. To af dem traf sine Overklæder af og styrtede sig i Søen, — de saa ikke seil, — en af dem var Kurt Bludselig stod Gerhards Endeligt for Mathildes Dine, — hendes Hjerte traf sig krampagtigt sammen og bankede dog hoit af Glæde over, at hendes Mand ligesom hendes Broder satte sit Liv ivo-ve for Andre! Bleg, stum, med foldede Hænder, med enhver Tanke og Følelse famlet i Blikket, som usvævnt var rettet paa Skuespillet foran dem, holdt hun sig tæt til sin Ledfagerinde. Bølgerne gik saa hoit, at de Intet kunde se. Dog endelig, — Baaden kom nærmere, Ankeret syntes at have faaet Tag i Bunden.

Der var flere Mennesker i den end før. Mathilde og Eveline brød sig ikke om Stormen, og ilede saa hurtigt, de kunde, ned ad Sandbanken imod Stranden. De vare Alle reddede skjont meget udmattede og gennemvaaede. Mathilde var for bevæget til at kunne tale; hun rakte kun sin Mand Haanden, og hendes Dine sagde endnu mere end hendes Ord: „Gud være lovet, at du er reddet!“

„Har du været bange, Mathilde?“ spurgte han omt, idet han trykkede hende til sit Hjerte. Hun kunde ikke svare, hun traf ham med sig, for at han skulde bytte sine Klæder; han var saa rolig, som om der Intet var forefaldt, og lo ad hendes Omhyggelighed, som dog i Grunden glædede ham meget.

Efter denne Dag fulgte nogle stille, fredelige Maaneder. Mathilde havde lært at sætte sin Mand høiere og at sætte mindre Pris paa sig selv. Han havde følt hendes Deltagelse, hans Mistante ophorte, den gode Natur fik atter Overhaand over Lidenskaberne. Hendes Breve til Hjemmet tydede paa denne fredelige Stemning og beroligede de Hjertes, der vare bekymrede for hende.

(Fortf.)

Den hawaiiiske Ogruppe eller Sandwichsøerne.

(Af Dr. G. Hartwig.)*

I.

Jungen af alle Polynesiers Ogrupper er saa irrefølsomt i geologisk Henseende som den hawaiiiske. Saavel Virkningen af Jld som af Vand til at danne Klipper viser sig her ikke i forlængst fuldendte

Resultater, men Udviklingen foregaar endnu, og Naturforskeren kan paa Hawaii med egne Dine se, hvorledes Bjergerne danne sig og Der hæve sig af Havet. For ham er det et af de mærkverdige Punkter, som giver ham Leilighed til

*) Disse Der heb: i den sidste Tid faaet en særegen Interesse for os Norske beveg, at en Udvandring dertæn af Arbeidere fra Norge for en Tid siden er sat i Gang.

med Videnskabens Fod at undersøge, Side er omtrent 85 geografiske Mile lang, den sydøstlige 65 og den nordøstlige 75. Det samlede Areal udgjør 200 geografiske Kvadratmile. Naar man undtager den lille Kohala-Rjede paa

Den hawaiiiske Gruppe eller Sandwichs-øerne (19° — $22\frac{1}{4}^{\circ}$ N. B. $217\frac{1}{2}^{\circ}$ D. L.), hvis hele Areal udgjør 6050 engelske eller omtrent 250 tydske Kvadratmile, bestaar af 8 store Øer (Hawaii, Maui, Koholawe, Lanai, Molokai, Oahu, Kanai og Niuhau), foruden flere smaa, skaldede og ubeboelige Klippeøer, hvor utallige Sofugle ligge og ruge. Fladerummet nærmer sig altsaa omrent Kongeriget Sachsens; men Antallet af Indbyggere er ikke nær saa stort, ja neppe saa stort som Rippe-Deilmolds. Alle Øerne kunne betragtes som det høieste Punkt af en meget stor vulkanisk Bjergkjæde, som strækker sig i vest-nordvestlig Retning fra Hawaii til Niuhau, og hvis Fortsættelse man kan forfølge over Fjeldøerne Bird og Necker og nogle Coralkrev paa hin Side, hvor den endelig efter et Løb af 2000 geografiske Mile skraaner ned under Havet.

Manua Loa (13,760 Fod) og Manua Kea (13,950 Fod) de høieste Bjerge paa Gruppen, ere altsaa høiere end Montblanc, det høieste Bjerg i Europa; men et tredie Bjerg, Manua Huararai er næsten 10,000 Fod høit. Paa den nærliggende Ø Maui ligger Bjerget Manua Haleakala, som er 10,217 Fod høit; dette ligger paa den østlige Side af Øen; paa den vestlige ligger Kea, som kun er 6130 Fod høit. De høie Bjerglinier synke paa Molokai endnu lavere, lige til den ganske flade vestlige Byt paa denne Ø, hæve sig deruæft igjen paa Oahu til Høider af 4000 Fod og naa tilsidst paa Kauai en Høide af 8000 Fod. Man vil paa et saa lidet Rum sjelden finde saa mange høie Bjerge som her.

Hawaii er ligesom Sicilien trekantet og vender Triangelens tre Sider mod Vest, Sydøst og Nordøst. Den vestlige

Side er omtrent 85 geografiske Mile lang, den sydøstlige 65 og den nordøstlige 75. Det samlede Areal udgjør 200 geografiske Kvadratmile. Naar man undtager den lille Kohala-Rjede paa Øens nordlige Del, dannes den kun af de tre omtalte Bjerge, hvis Skraaninger løbe ned til Havet, og som i Midten omgive et Høiland, der næsten ligesom det Indre af Fjeland bestaar af en Ørten af Lava, og hvor intet Menneske sætter sin Fod.

Klimatet er meget forskjelligt og beteges saavel ved Høide som ogsaa ved Beliggenhed. Mod Vest, hvor der sjeldnere falder Regn, staa Bjergenes Skraaninger sædsantligvis nøgne og solbrændte; overalt ser man sorte Klipper komme frem, og med sjeldne Undtagelser findes der nogen Afvevling mellem de jævne, faste Lavamarfer med de mange, runde Høie eller store Tuer, hvis Tæge undertiden ere sunkne og fremvise ofte lange, underjordiske Gange, og andre Egne, hvor uhyre Mængder af Lavablokke og Slagger ligge fastede mellem hinanden i vild Uorden. Det ser ud, som om Bjerget var splintret til et Chaos af Ruiner.

Disse Brudstykker ere snart saa store som en middelmaadig Sten og snart som en mægtig Klippeblok, Størrelsen afvevler fra en Kubikfod til 10,000, og de ligge der i alle mulige Former, sonderrevne og spaltede. Disse Strækninger, som tidt ere et Par engelske Mile brede, kan man kun komme over ved at springe fra den ene Blok til den anden, hvilket er ligesaa besværligt som farligt, da man ved at glide med Foden meget let kan styrte ned i en Fordybning paa spidse Fjeldkanter. Øste oiner man, saa langt man kan se, kun en graa, jort, øde Mark, som ikke er let at beskrive.

Man selv paa de mest nøgne Lavamarfer voxer dog hist og her noget Grønt

frem af Kevnerne og Hulningerne, en enkelt Busk eller Træ, som frister et kammerligt Liv mellem Lavabloffene.

En stor Del af Kysten bestaar af nøgne Lavaklipper, som hæve sig 50 til 100 Fod høit over Brændingens hvide Bræm. Nærvæd Vandet aabne sig dybe Guler, og Bølgerne's Stimmel, som bruser og skummer over de sorte Klipper, styrte vildt ind i deres gabende Svælg, og sprøiter ofte, ligesom høie Springvand, op af Abningerne i deres Loft. Saadanne Scener vække hos Tilskuerne en Følelse af vild Glæde, som det oprørte Hav med Jubel synes at tage Del i. Da der i Wintermaanederne, især ved Sydveststorme, kun falder sparsomt Regn paa denne i Almindelighed stenede og ufrugtbare Del af Hawaii, og Regnen tillige strax indsuges af den porøse Lava, saa forekommer der paa denne Side af Den næsten slet ingen flydende Bække, og Vand findes for det meste kun i enkelte smaa Bjærn.

En glædelig Mod sætning til de vestlige Straaningers Torhed danne Østkysterne, som i de 9 Maanedere af Aaret ere udsatte for den fugtige Passat; thi da Landet bliver saa godt vandet, har det en Rigdom af brujende Bække, som aldrig udtørres. Solstien og Regn udøve næsten i samme Grad deres befrugtende Indflydelse, og beklæde Bjerg og Dal med udstrakte Skove, tæt Krat og frodigt Græs. De hyppige Skyregn, hvis Vand paa enkelte Steder endogsaa samler sig til Sumpe, bevirke, at Lavaen hurtigt opløses, saa at en rig Plantevæxt kan trives, og denne befordrer ligeledes Stenenes Oplosning, hvorved der dannes en frugtbar Jordbund. Naar man befinder sig i den smukke Hilobugt, som Byron først for henvend 40 Aar siden besøgte, og paa hvis palmebevogede Kyst der nu staar en vakker Missionskirke, saa

ser man Bjergene bevogede lige til deres Toppe og en uendelig Mængde klare Skovbække, som risle ned fra deres Side. Hvor man ser hen, øiner man alle mulige Slags Grønt, og Bliffet standser først ved det tunge Belte af Skræ, som hænger ned over Bjergtoppene. Men naar Solens Straaler kaste et klart Lys gennem Taagesløret ned i Dalen, glimrer det i de brusende Bjergbække som Myriader af Edelstene, og over det Hele staar i Baggrunden den herlige Regnbue. Den synes at være saa nær, at man kunde tage paa den med Hænderne; det ser ud, som om man kunde gaa ind under den prægtige Portal, — men i et Nu forsvinder det skønne Luftbillede, og kun de graa fugtige Taagedunster blive tilbage og søve i stedjevarende Foranderlighed op og ned ad Bjergsoidernes Skove. Men pludselig samle de sig til en eneste Sky, den staar næsten ubevægelig, over Dalen, stor og alvorlig som en Kriger, der oppebier et Angreb. Men oppe fra et andet Bjerg, gennem Skove og dybe Klippekløfter, stiger en tæt Skymasse ned, ligesom en fremrykkende Fiende, Vanddunsterne støde sammen, Regnen stylder ned, Floden soulmer og bedækket med afrevne Blade stynder den sig til Havet. Paa samme Tid som Skyerne vælte sig ind i Dalen, hvælver sig den blaa Himmel foroven, og paa dens Baggrund staar det høie Bjerg Mauna Kea, lysegrønt med Snepletter, hvilte den tropiske Sol i fort Tid ombyrter med Klippestenenes mørke Farve. Denne skønne Kamp mellem Elementerne foregaar hver Dag.

Floden Wailuki udspringer paa den sydlige Straaning af Mauna Kea, strømmer mellem dette Bjerg og Mauna Loa og flyder ud i Hilobugten. Den er mærkbarlig ikke blot som Dens største Flod, men ogsaa formedelst det

prægtige Vandfald, som den danner omtrent en Somil fra sin Munding. Fra en fremspringende Fjeldkant styrter dens Vand, i to Arme henved 120 Fod dybt ned i et ganske rundt Bæcken. Bjergvæggens Baggrund, som er mørk og udhulet, hæver endnu stærkere de hvide skummende Vandmasser, i hvis opstigende Styer Solens Straaler frembringe utallige Regnbuer, der spille i de klareste Farver. Hvad der gjør denne smukke Naturscene end mere paafaldende er den Omstændighed, at Klippemuren bestaar af Basaltsoiler, hvis sorte Masse paa mange Steder er bedækket med et rigt Tæppe af Stjngplanter, Bregner og Mos.

De Indfødte, der næsten leve ligesaa meget i Vandet som paa Landet, finde stor Fornøielse i at styrte fraoven ned med Vandfaldet. Pigerne fra Hilo lade sig jublende rive afsted af Floden, lægge Hænderne yndigt sammen over Hovedet, idet de overst oppe slygtigt vise sig paa Overfladen af den togende Strom, og dukke i næste Dieblit op som Havfruer af Bækkens Hvirvel. Men de driftige Pigeborn finde dog stundom Døden ved dette Vødestykke; thi en Stromning, som de ikke kunne vogte sig for, skal undertiden have renet dem med sig, saa at man aldrig saa dem mere. Tre engelske Matroser fra det Krigsflib, paa hvilket Walpole (*Four Years in the Pacific*) besøgte Sandnichsoerne, forsøgte ogsaa Reisen nedad paa Vandfaldet; Vøvestykket lyffedes dem, men ingen af dem havde dog Vist til at gjøre det om igjen.

Nordenfor Hilo er det meget besværligt at reise paa Nordvestkysten, da der er saa mange dybe Klofter, hvis brufsende Skovbække i den vaade Aarstid soulme til betydelig Hoide. En Klippemur, flere hundrede Fod hoi, modstaar Brændingen, saa at den reisende

ikke kan gjøre Andet end bestige den ene Bjerggaas efter den anden og vade gennem de talrige Bække.

De underjordiske vulkaniske Kræfter, som for utænelige Tider siden løstede den hawaiiiske Ogruppe op af Havets Dybder, og som udfastede af talrige Ildsvælg de Slagger og Lavastrømme, hvoraf i Aarhundreders Løb de hoi Bjerge bleve dannede, htrede sig nu kun virksomme paa den største O, nemlig i det store Bjerg, Mauna Hualalai og det endnu større Mauna Loa.

Naar man nævner et ildsprudende Bjerg, saa tænker man sig sædvanligvis Billedet af en Kogle, fra hvis overste, tilspidede Top der stiger hoi Damp og Røgsoiler; Manua Loa svarer dog slet ikke til denne Forestilling, da den paa et bredt Grundlag af 73 geographiske Mile indtager hele den sydlige Del af Øen fra Vest, stiger meget jævnt og regelmæssigt og danner overst en flad Kuppel. Den Esfarende, som langt fra ser den dukke op af Havet, kan derfor næppe tro paa de frygtelige Kræfter, der slumre under en tilshneladende saa rolig Overflade, eller at han i dette Hoiland, som saa blidt hæver sig i Horisonten, har et af de mærkværdigste og største Bjerge paa hele Jorden for sig. Selv naar man vandrer paa de flade Sider af Mauna Loa, kuffes man let angaaende Toppens Frastand og er fristet til at anse dette Rjæmpebjerg for en sædvanlig Balke. Man maa næsten altid først gjøre en Beregning og tænke sig om for rigtig at fatte Bjergets mægtige Hoide og berigtige Synets overilede Dom.

Skraaningerne paa Mauna Loa ere besaaede med talrige Slaggelegler og Kratere, især paa Syd- og Sydsøstiden. Blandt Kraterne er Kilauua især mærkværdigt, det er dybt udhulet og ligger

omtrent 12 Mile fra Hilo. Ingen Reifende, hvis Skjæbne fører ham til Hawaii, forsummer at besøge dette Krater, og Ingen forlader det uden at prise sig lykkelig over at have seet et af Naturrens mærkværdigste og mest ophøiede Skuespil.

Veien slynger sig i Begyndelsen gennem en dyb Dal, hvis Frugtbarhed vilde være overordentlig, hvis Menneſket her havde lært at benytte Landets Rigdomme og at afløſte den yppige Jordbund en gylden Høst. Naar man undtager nogle Banaan- og Taro-Agre, ser man kun nogle Strækninger med Sufferor- og Kaffeplantager: thi her sørger man ene og alene for Diebliffets Trang, hele det øvrige Land bliver uberoort, og paa denne Maade opstaa store, uigjennemtrængelige Krat, som strække sig langsmed den største Del af Veien, og senere hen blive afløſte af forkrøbne, træagtige Bregner. Naar man har gaaet henved halvanden Mil paa en sumpet Jordbund, kommer man ind i en halvanden Mil lang Stov, gennem hvilken der er hugget en snorlige Vei, der paatvers er belagt med Bregnestammer og paa Siderne kantet med Lavastene. Allerede i Stovens Udkant hilſes man af høie Arefapalmer og Kukui-træets (*Aleurites triloba*) ſkyggefulde og næsten hvide Korkrone, af hvis Rødder der presjes en udtørrende Olie, der allerede er meget ſøgt. Paa begge Sider af denne med Tommer brolagte Vei ſtaar der formelige Bede af Malvaceer, og om de tykke Træstammer slynger sig en utrolig Mængde af de ſjønneſte Freycinetier med deres store Duſte af brandgule Blomſter. Ved Enden af Stoven aabner sig en overræſſende Udſigt: til Venſtre langt borte det ſtille Hav; til Høire mellem flere Bakker hiſt og her ſmaa Guavaſtøve; ligeforan er

der en lang Lavaſlade med ſmaa forkrøbne Bregnebuſke. Hiſt og her riger en Lyngplante frem mellem Stenene med ſine blegrode Blomſter, og bliver fra nu af Bregnernes trofaſte Ledſager.

Ved Udgangen af Stoven holder Træbrolægningen op, og man gaar nu paa en ſmal Sti, ſom paa den mørke Lavabund slynger sig gjennem Græsſet og de frodige Bregner ſom en ſort Striſe. Man maa paſſe paa at følge Stien, thi der er tidt ſkjult dybe Huller under det bløde Græs. Høiſletten er i Begyndelsen en pen Flade; men lidt efter lidt bliver den ligesom til et oprørt Hav med Volgedale og Bjerge, paa hvis ſteile, glaite Stene man let kan glide og ſnart falde i et med Vand opfyldt Hul og ſnart i en af de mange Kevner og Sprækker, ſom ſtundom ligge ſkjulte under Planterne.

Omtrent paa Halvveien (20 engeliſke Mile fra Hilo, 17 fra Kilavea) ligger der nogle uſle Hytter, hvor de trætte, ſædvanligviſ gjennemblødte Reifende finde et meget velkomment Nattebarter, men ſom forreſten ſavne alle Bevemmeligheder.

Herfra gaar Veien hen over Høiſletten, paa hvilken Krateret Kilavea ligger, 3970 Fod over Havfladen. Vegetationen er ſtedſe den ſamme og Jordbunden overalt beſaaet med Lavablokke. Næſten uden at mærke det er man fra Hilo kommet til denne Høide, og da Mauna Loa ſtiger ligesaa langſomt til ſin høieſte Top, ſaa er Kilavea at betragte ſom et aabent Saar paa Bjergets Side, hvorfra den i det Indre raſende Jld bryder frem. Jordens Ekraaning her er ſaa umærkelig, at den næſten ligner en Slette, og man nærmer sig derfor ligesaa umærkelig til det uhyre Svælg. De forſte Tegne paa, at man ikke er langt fra Maalet, ere ſmaa Dampſtyer, ſom

langsmed Veien stige op fra nogle Revner i Jorden, og næppe har man bemærket dem, før man pludselig staar ved Randen af Afgrunden.

Et kjempemæssigt Amphitheater, 7½ geographiske Mile i Omkreds, aabner sig paa engang for det undrende Blik. Rundt om sænke sig de steile Klippevægge 650 Fod dybt ned i Afgrunden ligetil en smal Kant af størket Lava, den saakaldte „sorte Rand“ (black ledge), der ligejom et uhyre Galleri slynger sig om hele det indre Rum. Nedenfor dette Galleri, som paa en Maade deler det store Svælg i to Etager, synke de steile Klippevægge igjen 340 Fod ned til Kraterets Bund, en bred, nogen Stenflade, som er over to engelske Mile lang. Her ser Alt ensformigt, jort og øde ud, med Undtagelse af nogle blodrøde Pletter, som idelig ere i jagte Bevægelse.

Da Geologen Dana i December 1840 besøgte Kilauæa, saa han fraoven den største af disse Pletter eller Pøle, der var 1600 Fod bred, og altsaa idetmindste bedækkede et Rum, 20 Gange større end Domkirken i Kølne; det boblede op og ned, som om det havde været Vand. Men det var smeltet Klippesten, der sydede i denne fæle Kjedel. Derhos gik Alt saa stille af, saa at man ikke horte en Hvijsen, og først naar man steg dybere ned paa den sorte Rand, hørte man det boble og gurgle. Graa Taageskyer hængte høit over den kogende Helvedspol. Saaledes var dets Udseende om Dagen, — storartet, melancholisk og skummelt, — men om Natten udfoldede det en Prag, som overgik alle Begreber. Fra den øverste Rand af Krateret saa man nu hele den kjempemæssige Kjedel i glodende Glands, og derimellem Puncter, blændende lyse, der dannedes ved den opsviltende Lava, straalende som funklende Sijer-

ner og derpaa forspandt. Den brede Baldachin af Skyer og det dybe Klippeamphitheater vare stærkt oplyste, medens de høiere Ringmure vare farvede mørkerøde som Blod uden dog at hæve de dybere Skygger og mørke Steder i de talrige Hulninger og Revner. En fulskort Himmel hvælvede sig over det Hele. Har man seet Alt dette, kan man virkelig ikke undre sig over, at mange af Indbyggerne paa Hawaii den Dag idag endnu anse Mauna Loa's „underjordiske Guddomme“ for Dens mægtigste Beherskere. For dem er den frygtelige Pele, det „store Bjergs“ Dronning, endnu til, saalænge Vulkanen vælter sine Ildbolger. Svælgets længste Diameter udgjør 15,000 Fod, paa den anden Kant i Gjenemsnit 7,500. Det indbefatter derfor et Fladerum af næsten 4 engelske Kvadratmile, hvorpaa mangen By med 150,000 Indbyggere kunde ligge. Men da der ikke er noget, hvorpaa man kan maale Forholdene, finder der en forunderlig Dienforblindelse Sted; thi man tror det neppe muligt, at man staar 100 Fod over Bunden, og at Siden lige overfor er over en Mil borte. Ved det første Diekast vilde intet Menneke tro, at 400 Bygninger som St. Peterskirken kunde staa mellem disse Klippemure, eller at denne store Domkirkes høie Kuppel kun med den yderste Spids vilde rage 120 Fod op over den sorte Rand.

To Veie føre ned i Krateret; den korteste næsten lodret ned ad Klippevæggen, den anden i mangfoldige Snoninger mellem dybe Revner og Mure, som mer eller mindre ere bevoxede med Bregner. Paa denne Maade kommer man ned paa „sorte Rand“, som Lavastrømmen stundom berører, naar den flyder over. Disse nyere Lag af Lava knage ved hvert Skridt under Foden, da de udgjøre et Lag af 2 til 4 Tommers Tykkelse, som kun ligger

løst paa den haardere Stenmasse nedeunder ; dette Lag er sprodt og glindsende som mørkegrønt Glas, og kan skalles af i store Stykker. Foruden de i Almindelighed bundløse Hulninger, som Vandringmanden usformodet kan falde i, afbrydes ofte hans Vej pludselig ved Kevner, som ere flere hundrede Fod dybe, og af hvilke der opstiger Strømme af hede kvælende Dampe. Nærvæd det lavere Kraters Rand blive Kevnerne flere og større, og paa nogle Steder hænger der Stykker af den „sorte Rand“, som er nærvæd at styrte ned.

En vedvarende rullende Larm af fallende Stenmasser afbryder ikke sjældent den dybe Stilhed i Svælget. Paa en Strækning af henved 500 Alen var den indre Kant af Randen sunket, saa at Dana kunde benytte den skraanende Flade til at komme ned paa Kraterets Bund. En bred Kevne adskilte dette Lavastykke fra Randen, og der var andre dybe Kevner paa dets Overflade ; men dog var det muligt at stige ned, og paa denne Maade naaede man da tilsidst til den Region, hvor det kogte og sydede. Stjønt Alt her i denne Dybde var roligt, saa havde man dog en uhyggelig Følelse af at træde paa disse Lavastømme, der vel vare størkede, men dog endnu nede, og man hørte ikke uden Gysen det dumpe Ekko fra de underjordiske Hulninger, som man vandrede hen over. Selv den dybe Stilhed forhøiede Indtrykket af de skumle Magter, der vel for Diebliffet holdt sig rolige, men snart med saameget mere odelæggende Kraft kunde bryde frem af Afgrunden.

Tætte, hvide Dampe steg paa mange Steder op ad den sorte Lavastette, og Jidpolene kogte uafsladelig. Stundom sydede de heftigere, den flydende Masse steg over Kjedelens Rand ; glødende Lavafag flød langt henover den sorte Lavabund, ligesom Haabølgen ved stigende

Flod strømmer over den slade Strandbred ; men snart lagde Opbrusningen sig, og Kjelden kogte som før med sin sædvanlige dumpe Mumlén.

I hele Omegnen om Kilauea forekommer der en mærkværdig mineralogisk Formation, et Slags haarlignende Glas, som fremkommer af den flydende Lava, naar den sprøiter. Luftstrømningerne, der sugte henover den brændende Sø, føre smaa Lavadraaber bort fra Overfladen, og disse trækkes ud i en glasagtig Traad, som føres videre af Vinden, til den tungere Ende falder paa Jorden. Dette Produkt, som de Indfødte kalde „Peles-Haar“, findes i Kevnerne ligesom lette Dufte af fint Siv, eller hænger fast paa Slettens Krat og Buske. Under Vinden før Krateret forekommer dette Glas saa hyppigt, at Jordbunden derved paa enkelte Steder ser ud, som om den var bedækket med Spindelvæv.

Ved Morgengry skal Skuespillet ved Kilauea være ubestrikelig herligt, naar de to store Bjerge Mauna Loa og Mauna Kea ved stille, smukt Veir hæve sig i den gjennemsigtige Ether. Det Første skraaner jævnt opad, og kun paa et eneste Punkt afbryder en kegleformig Udhygning den jævnt opstigende Linie ; Mauna Kea derimod stiger skjækkere ideivet med sine hvitstakkede Toppe, der paa store Strækninger ere bedækkede med Sne og oplyses stærkt af den opgaende Sol. Paa samme Tid er der balmorf Nat nede i Krateret, Flammen luer endnu op fra den brændende Sø og kaster sit Vlys høit op paa de sorte Lavavægge.

Det er forholdsvis let nok at komme til Kilauea, hvorfor ogsaa mangfoldige Fremmede foretage dette Besøg ; derimod er det øverste Krater paa Mauna Loa, Moku-A-Weo-Weo, kun blevet besøgt af saa Naturforskere, da det er forbundet med store Besværigheder at bestige Bjer-

get, i Særdeleshed naar man, som Wilkes, den berømte amerikanske Rejsende, ikke noies med et flygtigt Besøg, men ønsker at dvæle længere Tid paa disse øde Høi-der, for at iwerkføre physiske Jagttagelser.

Denne flinke Søfarer, der undersøgte Egnen hen mod Sydpolen og seilede rundt om Jorden, begav sig den 14de December 1840 paa Veien fra Kilo med et Følge, som mere lignede en østerlandsk Karavane end et sædvanligt Reiseselskab. Thi foruden nogle Officerer og Matroser fra „Vincennes“, hans Flagstib, havde han ikke mindre end 250 indfødte Lastdragere, et Antal, som ikke var for stort, naar man betænker, at man maatte føre Alt, hvad man skulde bruge under et Ophold af flere Uger i denne Ørken med sig op paa det „store Bjergs“ Fjg, der var 18,000 Fod høit og næsten 60 engelske Mile fra Kysten.

Allerede paa tredie Dag viste der sig Opførsel mellem Lastdragerne, og da man tydelig nok ikke kunde stole paa deres Udholdenhed, sendte Wilkes strax et Bud til Skibet med den Befaling, uopholdelig at sende ham 50 Matroser med Levnetsmidler, en Forsigtighed, der, som Tiden viste, slet ikke var overflødig.

Imidlertid fortsatte han med sit træge Følge sin Rejse videre henover et Leie af Lava, der overalt var besaaet med løse Stenblokke, ligesom Slagger fra en Smelteovn. En Veiviser, som foregav, at han havde ledsaget Douglas og Lowenstern, de Første, som besteget Bjerget (1835), røbede en saa fuldstændig Mangel paa Kjendskab til Veien, at Wilkes selv med Kompasset i Haanden stillede sig i Spidsen af Karavanan for at føre den gennem Stenlabrynthen.

Koldt og taaget var der beroppe, og jo høiere man kom op, jo mere toge Kræfterne af og gjorde Gangen opad tungere og langsommere; da man endelig den

24de December endnu kun havde et Par Timer tilbage for at naa Maalet, og Thermometret stod paa 3° R. under Nulpunktet, saa blæste Vinden saa skjærende koldt paa de sletklædte Lastdragere, hvis Tænder klappede i Munden, at de fastede Klister og Telte, Instrumenter og Sække fra sig, og løb alt, hvad de funde, ned ad Bjerget, som om Pele selv fulgte dem med sine Jldstrømme.

Nu stode Amerikanerne alene paa den øde Bjergaas uden andet Læ mod et optrækkende Sneveir end et lidet Telt. De Fleste lede meget af „Bjergsygdom“, som bestaar i Hovedpine og Feber, og vare aldeles ikke istand til at give en Haandsrækning, saa at Wilkes selv, sjønt han led af en stærk, smertelig Banken i Tindingerne og en bængstende Staaandethed, i Forening med et Par Andre, der endnu var istand til at arbeide, af de mange derliggende Lavastrømper byggede en rund Mur, over hvilket et Seil blev udbredt, medens man ved Hjælp af nogle uldne Tæpper, som man hængte op paa den indre Bæg, haabede at holde den kolde Vind ude. Disse Anstalter optog hele Tiden til Aftenen. Der blev nu gjort Jld paa for at fuge et tarveligt Maaltid og lave The til de Syge. Nu først bemærkede Wilkes, at der savnedes tre af hans Folk, som igjen vare stegne nedad i det Haab at finde hans Telt, hvilket, som de troede, var blevet liggende omtrent en engelsk Mil længere nede. Han blev meget bekymret for dem, da det var blevet bæl mørkt, og der var mange farlige Revner i Veien. Han havde neppe Brænde nok til at fuge noget Vand, og kun nogle saa Lysestrømper, saa at det vilde falde vanskeligt at gjøre Signaler. Men Nøden er Moder til Opfindelser; han tænkte en stor Kalebasse (et stort Græskaar), hvori hans Pinne var paffet, og som nu skulde tjene

som Lygte. Da Lyset flere Gange var gaaet ud, og hvergang med stor Moie tændt igjen, lykkedes det tilsidst at afbrænde en Signalild, og skjønt denne kun var svag, gjorde den dog den forønskede Virkning. Da de Bildfarende først saa Lyset, vare de allerede komne bort fra Beien og vilde uden dette neppe have gjenfundet deres Kamerater. Efter at have været borte i 3 Timer kom de frydende tilbage paa Hænder og Fødder, og skjønt Wilkes var meget vred over, at de uden Tilladelse havde forladt ham, saa var han dog allfor glad over at se dem igjen, til at gjøre dem mange Behreidelser, især da de for hans Skyld havde udsat sig for store Besværligheder og Farer.

Der begyndte et stærkt Snefog, og da de før havde spist deres Aftensmad, krøb de Alle ind under Teltseilet, medens der udenfor paa en Høide af 13,190 Fod og ved 8° N. under Nulpunktet hylede en frygtelig Stormvind.

Snart laa Alle i dyb Sovn, undtagen Wilkes, hvem Beskymringen over hans vanskelige Stilling holdt vaagen. Henimod Kl. 4 om Morgenen sank Teltseilet under Vægten af den faldne Sne og faldt tillige med nogle Stene ned paa de Sovende. Det var et meget ubehageligt Arbeide at stufte Sneen bort og spænde Seilet igjen; men dog gik dette lettere for sig end at faa Varme i de stivnede Lemmer. Ved Daggry lagde Stormens Heflighed sig lidt, og Wilkes sendte nu nogle Folk ned for blandt de Gjenstande, som de undøegne Lastdragere havde kastet fra sig, at søge nogen Bederkvælgelse til Froskosten. Man fandt snart noget Brønde og en Kalebasse med Levnetsmidler, saa at de imod Forventning kunde lave et godt Maaltid. Det var meget glædeligt at se, hvor hurtigt de Syge kom til Kræfter, saavel som det friske Mød, der hjalp dem til igjen at anstrænge sig.

Omtrent Kl. 11 begav man sig altsaa paa Beien, og efter to Timers besværlige Vandren opad stod man endelig ved Randen af Toppens Krater. Det vedblev endnu at sne, og Sneen laa en halv Alen høi paa Jorden, medens en raa Sydvestvind uhyggeligt susede om dem. Man havde haabet at kunne opslaa Leir paa Bunden af Krateret; men efterat man havde tilbagelagt en lang Wei langs med Randen, fandt man, at det var umuligt at stige ned. Endelig blev Teltet opslaaet omtrent 60 Fod fra Kraterets Rand paa det jævreste Sted, som man kunde finde, og befæstet med store Lavablokke. Da disse Arbeider vare færdige, sendte Wilkes sine Matroser ned til en dybere liggende Station, og blev alene deroppe med to Tjenere. Da Stormen henimod Aften tog af, haabede han at faa en rolig Nat; men snart tog Orkanen igjen til i Heflighed. Isden blev sluffet, Lyset blæste ud, og Teltet vakkede og slog frem og tilbage, som om det skulde sonder rives og feies bort af den hylende Storm, der for frygteligt mod Kraterets Sider. Dog heldigvis udholdt Teltet Stormens rasende Angreb, og det var en sand Trøst næste Morgen at se Solen staa op.

Det var Juledag, den første, som nogenstade en Kristen eller Hedning tilbragte paa Toppen af Maunda Loa, men den var stormfuld og kold. Man kunde kun beskytte sig mod det raa Veirlig ved at svøbe sig i uldne Tepper; thi der var neppe Brænde nok til at koge lidt Chokolade.

Den følgende Nat var frygtelig. I hele Timer hylede Orkanen, og den uafsladelige Flagren af Teltseilene i Forening med Vindens uhyggelige Brølen i Kraterets Svælg forøgede Mørkets Rædsel og gjorde det umuligt at sove. Thermometret faldt 7° under Nul inde

i Teltet, et mærkværdigt hoinordist Phæ-nomen paa en tropisk D.

Trods alle disse Gjenvordigheder lod Wilkes sig ikke jage bort fra Bjergets Top, men fortsatte med utrættelig Udholdenhed Arbejdet med at indrette sin Veir, indtil endelig den Hjælp, som han ventede fra Skibet, ankom den 29de December, og herved var da al Moisommelighed og Nød paa engang afhjulpet.

Den 30te December benyttede Wilkes det smukke Veir til at gaa rundt om Krateret, der omtrent har en elliptisk Form, som er 13,000 Fod lang og 8,000 Fod bred. Den dybere Del af den uhyre Grube er næsten cirkelrund, og dens Diameter er 8,000 Fod. Siderne vare for en stor Del rundtom steile eller endogsaa lodrette; paa den vestlige Side udgjorde deres Høide 774 Fod, paa den østlige 470. Bunden bestod af fast Lava, gjennemkrydset af talrige Keerner og Røg-huller, som i stor Mængde udsendte Vand- og Svovldampe. To Regler, bestaaende af let Afte og i meget regelmæssig Form, hævdede sig fra Bunden. Der var ikke som ved Kilauca nogen brændende So, som kunde minde om den frygtelige Ild, der raser i Bjergets Indre; det var den roligste, ensformigste, sørgeligste, men ogsaa mest storartede Ørten af Sten, som man kan forestille sig.

Nr. 2 kom Wilkes til den vestlige Side af Mauna Loas Kuppel, som her er meget brattere end paa den østlige. Luften var rolig, og der herskede en Dødsstilhed. Udsigten var ubestrikelig ophøiet. Langt borte afbrøde Bjer-gene paa Den Maui den mørkblaa Ho-rizonis Linie, medens en hvid Taage omslørede Lavlandet og syntes at forbinde det med Den Hawaii. Den samme Taage indhyllede Hoiene Kohala og den vestlige Bynt af Hawaii. Noget nærmere ned knejsede Mauna Hualalai, Dens

trede store Bjerg, paa hvis Side Hav-briisen drev en tæt Masse af hvide sne-gegede Skyer opad. Til hoire Side knei-sede Mauna Loa med sin Snekappe op imod Himlen, og mellem disse tre store Bjerge strakte sig Høifletten af sort Lava, som endnu intet Menneske havde betraadt, overtrukket med et mørkt Ligklæde af Skyer. Paa det højeste Punkt af Mauna Loa, kun et Par Fod fra Krateret, op-stillede Wilkes sit Opmaalingsapparat for noiagtigt at bestemme, hvilken For-skjel der fandtes mellem Mauna Keas og Mauna Loas Høide.

Vi have nu betragtet den store Vulkan i dens majestætiske Ro, vi ville nu ogsaa gjøre Besjendtskab med den, naar den er i Udbrud.

I Slutningen af Mai Maaned 1840 forvandledes den hele Overflade af Ki-lauca til en Sø af Ild, hvis rasende Bølger larmede frygteligt og sloge saa rædsomt mod den uhyre Kjedels Side-væg, at store Klippestykker reve sig løs. Den 30te Mai bemærkede man i Puna, at der opsteg Røg og Ild inde fra en øde Bjergegn. I Begyndelsen troede man, at det var en Skovbrand, men det tog snart faaledes til, at man ikke længere kunde tvivle paa, hvad det var. Den 1ste Juni begyndte Lavastrømmen, som vældede frem fra flere Punkter i en lang Bjergrevne, at flyde ind mod Nordøst, og tredje Dag derefter naaede den Havet, hvor den sprang som et Vandfald fra en Høide af 40 til 50 Fod og styrte med rædsom Larm i Dybden. Man tænkte sig en blodrød Ildstrøm, saa bred og dyb som Niagara. I alle Retninger var Luften opfyldt med Afte, Damp og Gas; thi, idet Lavaen berørte Vandet, spredtes den i Millioner fine Dele og faldt fra Luften som Flyvesand over hele Om-egnen. Rysten blev udvidet en Fjer-dingvei ud i Havet, og der opstod en san-

det Strandbred med en ny Bunt. Hele tre Uger vedblev den mægtige Lavaflod at strømme uden at tage betydeligt af. Lige ved Havet var den en halv engelsk Mil bred, inde i Landet, snart smalere, snart bredere, da den ligesom en Flod rettede sig efter de Egne, som den gjen- nemstrømmede. Ifølge Jordbundens Ujævnheder var den naturligvis ogsaa snart dybere, snart lavere, snart 10 og snart over 200 Fod dyb.

Hvis man kunde tænke sig en Flod som Ganges eller Mississippis forvoandlet til flydende Ild, der snart hurtigere, snart langsommere brusede frem, snart udbredte sig som en Sø, snart indsnæ- vedes af et Pas eller slyngede sig gjen- nem store Urskove og Orkener, saa vilde man maaske kunne gjøre sig en Forestil- ling om hin Lavaflods majestatiske Stor- hed. Medens Strømmen bevægede sig fremad, var Matten paa hele det østlige Havaii forvandlet til Dag, Lyset skin- nede som en Morgenrøde over Bjergene og kastede endog saa en Glænde paa den modsatte Side af Den; mer end hun- drede Mile ud i Havet kunde man tyde- ligt se Lyssningen, og i en Frastrand af 40 Mile endog saa læse trykt Skrift. Intet Menneffeliv og kun ubetydelig Eiendom gif tabt ved dette stærke Udbrud, da det tog Veie gjennem en næsten ubeboet Ork.

Paa Vindfiden kunde man nærne sig Ildstrømmen i nogle Alens Frastrand, men paa den anden Side vilde man i en Frastrand af mange Mile have mistet Livet. Undertiden stødte Lavastrømmen paa en underjordisk Gang, som ikke horte til Hovedkanalen, og trængte ind i denne, til den paa sin Vandring under Jorden modte en eller anden Hindring, hoorpaa den ved Hjælp af sin udvidende Kraft løftede Jordforpen i Form af en Kuppel 15 til 20 Fod iveiret, gjennembrød Skal- len og vælte sig videre. En Mand,

som stod langt borte fra Hovedstrømmen og med spændt Forventning fordybede sig i dette Skuespil, blev pludselig løftet ti Fod i Veiret og havde netop Tid til at slippe bort, før Jorden, hvor han havde staaet, aabnede sig og udsendte en Ild- strøm.

De Udbrud af Topfrateret, som fandt Sted i Aarene 1843, 46, 52 og 55, vare især mærkværdige derved, at de gif for sig, uden at noget Jordstjælv var gaaet forud eller ledsagede dem, og uden at der hories nogen rædsom Larm eller glodende Stene bleve slængede i Veiret. Noget, der, som bekendt, bestandig fore- kommer ved Vesuv's og Hinas Udbrud. Her var det, som naar en fuld Hjedel ganske roligt foger over. En Lyssning paa Toppen af Bjerget anmeldte hver Gang, at Ildmasserne vilde flyde.

En amerikansk Missionær, som var Dienvidne til Udbrudet i Aaret 1843, beskriver i det amerikanske Missionsfel- skabs Annaler, hvorledes Strømmen efter hin første Lyssning daglig tog til i Stor- relse og Styrke, og store Soiler af „fly- dende Ild“ rullede ned ad Bjerget. Se- nere hen saa man ogsaa paa nogle dybere liggende Punktter Lavastrømmen bryde frem og med rivende Magt flyde hen- imod Kauna Kea. Missionæren kunde fra sit Sovekammer tydeligt se det Sted, hvor Udbrudet stede, saa at han fra sin Seng kunde iagttage Ildens phantastiske, altid stiftende Bevægelser. Flodens hur- tige Strømning, de straalende Soiler, den ubyggelige Larm, Alt hidrog til at sætte Sjælen i Bevægelse og holdt ham tidt vaagen hele Nætter. Hele fire Uger vedblev denne storartede Naturfremtoning uforandret.

Bed Udbrudet 1855 væltede Ildstrøm- men sig ned imod Hilo, og truede med at oversvømme en liden smuk Landsby med sine Lavaolger.

Den 11te August 1855 havde man først set det lysende Punkt paa den nordvestlige Top af Mauna Loa, og den 15de Oktober var Lavastrømmen, der langsomt, men uopholdeligt trængte gjennem den tykke Urskov, kun 6 Mile borte fra Hilo. Den fulgte langs med den høire Bred af Bailuft, og dens Rilder havde endnu ikke tabt noget af deres frygtelige Kraft.

Den 22de Oktober var den befrygtede Alhkte endnu ikke skeet. Det store Kra-ter paa Toppen udsprede rigtignok endnu sine Ildmaszer, men Lavastrømmens Løb var blevet betydelig langsommere, hvilket maa ske kom deraf, at de Bækkener, Klost-er og Søelg, som den maatte udfylde, opholdt den noget, eller at den ved at komme længere bort fra Rilderne blev hindret i sin Fremstriden ved tiltagende Afkjøling.

Den 16de November var Strømmen kommet saa langsomt fremad, at Befym-ringen for Hilos Skjæbne næsten ganske var ophørt, uagtet Vulkanens Udbrud var uforvindsstet. Hvor Jordbundens Straaning var meget ringe, eller hvor Skove og Jorddybninger lagde Lavastrøm- men hyppige Hindringer i Veien, ud- gjorde dens Fremstriden næppe mer end en engelsk Mil om Ugen. Det var et stort Syn at se de ældgamle Rjempetræer af 6 Fod i Gjennemsnit blusze i Veiret, naar den odelæggende Ildstrom omsnoede dem. Paa mange Steder havde den

flydende Masse gjennembrudt Strøm- mens storknede Størpe, saa at Overfladen lignede et af Stormen bedræget Hav. Missioneren Coan prøvede paa at gaa over Lavaen, men maatte snart opgive det; thi der fandtes paa hele Overfladen ikke en Quadratalen, hvor jo den flydende Materie var strømnet ud af nye Revner.

Den 20de November var Strømmen 8 Mile fra Hilo; den 2den Januar 1856 trængte den endnu 3 Mile fremad, den 1ste Februar var den ikke mere end 5 Mile fra Hien, saa at Indbyggernes gjorde Anstalter til at uddandre. Coan, som tidt besøgte Strømmen, saa Lava- bække styrte ned i Klosterne med samme Hurtighed, som Bailufaldets Vand. Den 20de Marts, da Vulkanen i over 7 Maaneder havde vogt over, var dens Virksomhed endnu ikke søkket.

Det er ikke værd at lægge Mærke til, at der i selvsamme Mar. 1855, fra 1ste til 29de Mai ogsaa fandt et Udbrud Sted af Besuv, der udfastede en for dette Bjerg ualmindelig stor Lavamasze, der blev anslaaet til 17 Millioner Kubik- metre. Men de af Mauna Loa udfas- stede Maszer er 27 Gange større, da de efter Coans Beregning beløb sig til 460 Millioner Kubikmetre eller 12.663 Mil- lioner Kubikfod,—en Størrelse, som vor Indbildningskraft neppe kan gjøre sig en Forestilling om. (Fortf.)

Ved en „Morning-Glory“.

(Indsendt).

Se Blomsten udfolder sin fulde Pragt
I den klare Morgenstund.
Om Dagen da har den sammenlagt
Sit Bæger til stille Blund.

Den vaagner saa tidligt, naar Solen gaar op,
 Sin Staber til Vre og Pris.
 Naar Fuglen kvirrer fra Trærnes Top,
 Den kvirrer paa eget Vis.

Dog har den ei Hjerte for Dagens Stræv,
 Thi Dagen er ofte saa varm.
 Den har ikke Die for Jordlivets Krav
 Men glemmer forsigtig sin Varm.

Vær Blomsten lig, og vaagn aarle op
 Din Herres Vre at fremme!
 Vær Blomsten ulig: Skjul ei din Krop,
 Om Tiderne ere flemme!

Ei skal du blot vaage den korte Tid,
 Naar Livet er stille og klart;
 Du skal kæmpe i Livets Strid,
 Naar det bliver tungt og svart.

Men engang rinder den store Morgen
 Til Evigheds klare Dag,
 Da endt er Kampen og borte Sorgen,
 Og du haver vundet Sag.

Da skal du saa nyde den lange Fred,
 Som aldrig, aldrig forsvandt;
 Da skal du vist finde det Hvilested,
 Paa Jorden du ikke fandt.

U—vit.

Præsident Garfield.

Præsident James A. Garfields Livs- Ohio den 9de November 1831. Hans
 løb er endt; den 19de September sidst- Forældre var fattige Folk, og Faderen
 leden afgik han ved en stille og rolig døde, da James kun var fire Aar gam-
 Død efter en Regjeringsstid af kun lidt mel. Da han voksede op, viste det sig,
 over et halvt Aar og efter i omtrent elleve at han var en kvit og oppakt Gut med
 Uger at have lidt af det Skudskaar, som gode Evner, og efterat han en Tidlang
 Snigmorderen Guiteau tilføiede ham paa havde arbeidet for sit Brød, hjalp hans
 et Railroad-Depot i Washington, D. C., Onkel Thomas saavel som en Dr. Ro-
 om Morgenen den 2den Juli. beson ham til at komme ind paa et Col-

James A. Garfield blev født i Staten lege, hvor han erhvervede sig de nødven-

dige boglige Kundskaber. Han var særdeles anlagt for det offentlige Liv, hvorfor man ogsaa snart blev opmærksom paa ham, saa at han blev sendt som Repræsentant til Kongressen fra et Distrikt i Ohio. Han deltog en kort Tid i Borgerkrigen, og deraf har han antagelig faaet sin Generalstitel, men det var dog fornemmelig hans ualmindelige Dydighed som Kongresmand i Forening med hans redelige og hæderlige Karakter, der vakte Folkets Opmærksomhed og ledede til, at han blev nomineret og valgt til Præsident. Hans Regjeringsstiltværelse foregik under lysere Udsigter, end Tilfældet havde været med mange af hans Formænd i Embedet; alle de republikanske Partiafdelinger havde forenet sig om at faa ham valgt; Demokraterne lagde ham, efter at Valgdagen var over, ingen Hindringer i Veien, uagtet de var stærke nok i Kongressen til at gjøre formelle (om end ubegrundede) Vanskeligheder ved Optællingen af Elektor-Stemmerne, om de havde villet. Norden saa hans Indsættelse med Tillid, Syden med Haab. Hans hoitagede Karakter, hans taktfulde Optræden, hans venlige og elskværdige Væsen havde allerede vundet ham Folkets Kjærlighed; men denne Kjærlighed forøgedes end mere, da Garfield som Præsident lagde for Dagen en ualmindelig Uafhængighed ved at sætte sig ud over en mægtig Parti-Fraktions Fordringer og haandhæve Præsidentens Frihed med Hensyn til Embedsundvænelser ligeoverfor det Patronatsvæsen, der ved Overgreb og gammel Slendrian udøvedes af visse Partihøvdinger i de Forenede Staters Senat.

Midt under Folkets Glæde og Stoltshed over Præsidentens kraftige Optræden ligeoverfor de nævnte Forsøg paa at regjere ham, optræder Charles Guiteau, en halvforrykt Sagfører fra Illinois, og

efter flere forgjæves Forsøg paa ved Breve at vække Præsidentens Opmærksomhed for sig og erholde en Ansættelse, hvortil han var uværdig, lurer han paa ham paa et Railroad-Depot i Washington og sender ham om Morgenen den 2den Juli sidstleden en Kugle, som desværre endelig har haft Døden til Følge. I ni Uger laa Præsidenten paa sit Sygeleie i Washington; men den 6te September blev han efter sit inderlige Dunst flyttet til Badestedet Long Branch i Monmouth County i New Jersey, hvor han blev indlogeret i en dertil indrettet Cottage; 30 Soldater fulgte med for at holde Vagt udenfor den syge Præsidents Hytte. I to Uger levede han endnu her og syntes endog at oplives lidt ved at se udover Søen, hvortil der var Udsigt. Men endelig den 18de September fik han et stærkt Anfald af Kulderystelser, der efterfulgtes af en Svedetur, og Lægerne indsaa nok, at der nu efter menneskelig Betragtning ikke mere var en Gniist af Haab om, at han kunde leve; men Mrs. Garfield vilde ikke høre Andet, og Dr. Bliss skal have haft temmelig megen Vanskelighed med Affattelsen af de skriftlige Underretninger om den Syges Tilstand fra Dag til Dag, da hun syntes, at de var for lidet haabfulde. Og saa med Mr. Blaine var hun misfornøiet af denne Grund.

Morgenen den 19de September viste intet Usædvanligt i den Syges Tilstand, det synes ikke at have andet ham endnu, at hans Endeligt var nær. Efterat han havde spist lidt, forlangte han et lidet Haandspeil, men hans Dine var vist allerede fordunklede, saa han ikke kunde se, hvor indfalden og اسپillet han var. „Jeg kan ikke forstaa, Doktor“, htrede han, „hvorfor jeg er saa magtesløs, da jeg ser saa godt ud.“

Kl. 9 blev han atter greben af Kulde-

rystelser, som varede over ti Minutter i Forening med Krampeanfald, der traf ham sammen „som med et Reb“ og derpaa slap ham igjen, hoorefter han under Skjelven i Lemmerne med et Suk atter kunde indtage sin sædvanlige Stilling.

Det led ud paa Kvelden. Det blev mere og mere klart, at Enden var nær; man telegraferede efter de Statsraader, som ikke allerede var paa Stedet; et varslende Telegram sendtes til Vice-Præsident Arthur. — Der ligger den syge Præsidents magre Skikkelse paa Sengen, rundt om staa Lægerne, hvis Kunst her er afmægtig; ved Siden af Sengen sidder den Syges trofaste Hustru, kjærligen holdende hans Haand i sin. Han sover; hans Aand foretager en Vandring i Drømme; han er hjemme i Mentor, det Sted, hvor han har henlevet de lykkeligste Timer i sit Liv; han er atter i det dyrebare gamle Hjem, i Kredsen af sine Kjære; ja, der er hans gamle Moder, som er saa glad i sin store Gut, der er ogsaa hans trofaste Hustru og hans elskede Børn. Det var en sjon Drøm, men nu er det over. Han vaagner og klager over store Smerter i Hjertet; hans Puls bliver vaklende og ustadig og tildels næsten umærkelig; den Syge sandser sig ikke mere. Lyden af det urolige Haas tunge, ensformige Vølgeslag blander sig med de Sorgendes Sukke og dæmpede Graad. Klokken er 10, 35; Kampen er over;

Præsident James Garfield er vandret heden; og som han i sit Liv bekjendte sig at være en Kristen, saa er det ogsaa vort Haab, at han er vandret til et bedre Land, hvor der ikke er hverken Strid eller Partier, og hvor ingen Forbryder-Haand mere skal kunne løfte sig mod Guds fastsatte Orden.

Forbryderen Guiteau har givet det amerikanske Folk adskillige desværre meget kostbare Lærdomme. — Herrens Tanker og Veie er høiere end vore Tanker og Veie, ligesom Himmelen er høi over Jorden. Det Slag, som han i sin Visdom ikke har fundet det tjenligt at forhindre — maatte det ikke have rammet forgjæves.

Efterskrift. Den nye Præsident, Chester A. Arthur, aflagde efter Kabinettets Raad Eden som de Forenede Staters Præsident i sit Hjem i New York. J. R. Brady og Charles Donnohue, Dommere i New Yorks Høiesteret, tog ham i Ed den 20de Sept. Kl. 2. 15 om Morgenen. Præsident Arthur begav sig samme Morgen paa Reisen og ankom til Sørgestedet Long Branch Kl. 1 Efterm. Han var i Sørgedragt og aflagde strax Mrs. Garfield en Condolence-Besit.

Efter Sigende vil han beholde Garfields Kabinet og følge hans Politik.

Gaader og Opgaver.

No. 181. Hvad er hvidere end Sneen,
Sortere end Stenfuls Lag,
Mere straalende end Solen
Paa en deilig Sommerdag,
Blodere end Luftens Volger,
Haardere end Diamant?

Vil paa dette strax man svare,
 Svare træffende og sandt,
 Tænk da paa, hvad Mange ere,
 Mange blive, Mange var,
 Hvad vi Alle kunne give,
 Selv om vi det ikke har.

No. 182. A. og B. have tilsammen 60 Gjæs; dersom A. gav B. 8 af sine Gjæs, vilde B. have 3 Gange jaamange Gjæs som A.; hvormange Gjæs har da hver af dem?

Dødsning paa Gaaderne i No. 17.

No. 178. Brillen. No. 179. XIX—I=XX. No. 180. His face.

Blandinger — Nytt og Gammelt.

Et meget interessant Fund af velbevarede Mumier skal nylig være gjort i Ægypten. Det skal være fuldstændig bevisst, at de er fra den Tid, da Føderne opholdt sig der i Landet. Vi haabe senere at kunne give en udførlig Meddelelse af den Beretning derom, som nylig har staaet at læse i London „Times“.

Bøger for Blinde. For en Tid siden holdtes et Møde i Boston for at sætte i Gang Subscription til et Fond paa \$75000 for at faa udgivet Bøger med ophoiede Bogstaver til Brug for Blinde. Laura Bridgeman, den blinde Døvstumme, hvis Historie er meddelt i „For Hjemmet“ for 1876, Side 461 flg., sees at have været tilstede. En betydelig Sum blev tegnet til Fondet.

Kirkelig Eiendom m. m. i New York. Ifølge statistiske Opgaver beløber Værdien af kirkelig Eiendom i New York sig til omtrent 40 Millioner

Dollars. Katholikernes Antal dersteds angives til 400,000 med 200 Præster; Episcopalkirken tillægges 70,000 Kommunikanter, Methodistkirken 45000, Baptistkirken 10,000. Jødemenighederne siges at have tilsammen 12,500 Medlemmer af en jodisk Befolkning af omtrent 100,000. De afrikanske Methodistere udgjør 1400 og de hollandske Reformererte omtrent 8500. Lutheranernes Tal angives til 3000, hvilket dog vist er alfor lidet; det samme gjælder vistnok ogsaa om Congregationalisterne, som siges at udgjøre 2300. 30 til 40,000 „Kirke-medlemmer“ er delte mellem Universalister, Unitarier og forskellige mindre Sekter.

Staten Rhode Island har 31,065 registrerede Stemmeberettigede. Providence „Journal“ tror dog, at en fuldstændig Registrering vilde bringe Tallet op til 50,000.

Der er et meget stort Antal Abonnenter, som endnu staar tilbage med Betaling. Man bedes derfor venligst ikke at nøle længere, men strax indsende Restancen.

Adresse: N. Thronhjæn,
 Box 1014 Decorah, Iowa.

Indhold: Familien Hellsbringen. — Den hawaiiiske Ogruppe eller Sandwichsøerne. — Ved en „Morning Glory“. — Præsident Garfield. — Gaader og Opgaver. — Dødsninger. — Blandinger — Nytt og Gammelt.

E. MATHER
JUSTICE OF THE PEACE,
NOTARY PUBLIC and COLLECTING AGENT.

Office over Spencers Harness Store - DECORAH, IOWA.

M. N. JOHNSON & BROTHER,
ATTORNEYS AT LAW,

M. N. Johnson,
NOTARY PUBLIC. }

DECORAH, IOWA.

DAN. NOBLE,
SADELMAGER.

handler med

Sadler, Svover, Bidsler etc.
Decorah, - - - - Iowa.

RUTH BROTHERS,

DECORAH, IOWA,

handler med Stangjern, Spiger og Glas, Røge- og Kaffeelodue samt
Kobber- og Blikvarer, Gaardsredskaber og Værktøi, Bygningsmaterialier,
saasom Vinduesglas, Døre, Blinds, Bygningspapir, Blyhvidt og Olie.

Kobber- og Blikvarer repareres. Tagrender forfærdiges til billige Priser.

P. H. WHALEN

handler med

Manufaktur- og Kolonialvarer,

Hatte og Huer, Stovler og Sto etc. etc.

Sydsiden af Water Street = = = = Decorah, Iowa.

J. T. RELF,
PHOTOGRAF,

handler med Rammer, Lister, Albums, Fjelds-Indfanger, Stereoskop-Billeder etc.
Gamle Billeder kopieres.

Smaa børn fotograferes ved den nye Methode langt hurtigere end før. Alle mine Negativbilleder retoucheres af den anerkjendt dygtige Retouchør, Miss Emilie Christopher. Afslæg mig et Besøg. Mit Galleri er over Montgomerys Drugstore, Decorah, Iowa.

Norskt Hotel.

CHRISTIANIA HOUSE, tæt ved Washington St. Broen,
DECORAH, IOWA,

anbefales Rejsende af **Anders N. Njome.**
 Gode Staldrum findes til Afbenyttelse.

PETER G JEMS,

Reisende Agent for

G. R. Montagues LaCrosse Steam Marble Works,

tegner Abonnement paa „For Hjemmet“. De, som tegne sig paa hans Liste, kunne betale Kontingenten til ham.

Ældre Bind af „For Hjemmet“.

11te og 12te Bind (1876 I og II), 13de og 14de Bind (1877, I og II), og 17de Bind (1879 I.) er udsolgt.

15de Bind (1878, I.) indeholdende 1ste Halvdel af den interessante Skildring „Philip Ashton eller den nye Robinson“, „Martyren i St. Andrews“ „Jacob Flints Reise“, „Artimebes“, m. m. M., sendes portofrit for \$1.00

16de Bind (1878, II.) indeholdende sidste Halvdel af Fortællingen „Philip Ashton“, „Elisabeth“, en dansk Fortælling, „Stanleys Reise paa Kongofloden“, „Skovskjernen“ (Missionær Fjellstedts Ungdomshistorie) og meget andet interessant Læsestof, sendes portofrit for \$1.00; begge disse Bind for \$2.00

18de Bind, se 2den Side af Omslaget.

19de Bind, indeholdende blandt andet „En ung Piges Historie“ og Misfignsberetningen „Sey Nar blandt de røde Indianere“, portofrit for \$1.00.

20de Bind, indeholdende den ualmindelig interessante og lærerige Rejsefildring „Nordvest-Passagens Opdagelse“ foruden meget andet udvalgt Læsestof, portofrit for \$1.00; alle 5 Bind for \$4.00.

Hvert Bind bestaar af 12 Hefter og udgjør 384 store Oktavsider, Titellad og Indholdsregister indbefattet.

Adresse: R. Thronsdjen,
Dr. 1014, Decorah, Iowa.

To Søstre, en Fortælling fra en norsk Fjeldbygd (4 Hefter af „For Hjemmet“) portofrit for 25 Cts.

Adresse: R. Thronsdjen, Dr. 1014, Decorah, Iowa.

For 10 Cents sendes portofrit et Hefte, indeholdende

„To ældgamle Sange fornnyede“,

nemlig **Tolvtaalbisen** og **Den gyldne ABC** 8 for 50 Cts., 20 for \$1.00, 100 for \$3.50. Adresse: R. Thronsdjen, Dr. 1014, Decorah, Iowa.

RUDOLPH & SON, Apothekere og Boghandlere,

Decorah, Iowa.

Lægemidler tilberedes samvittighedsfuldt efter Lægers Recepter.

Iver Larsen
sælger udelukkende for Kontant og handler med
DRYGOODS, NOTIONS,
Færdiggjorte Klæder,
Hatte, Huer, Støvler, Sko, Kolonialvarer, etc. etc.
I Brødrene Gulliksons forrige Store.
Decorah - - Iowa.

A. C. Smith, M. D.,
Dien- og Dre=Læge.
Decorah : : Iowa.

Philip Ashton eller den nye Robinson,
Martyren i St. Andrews, Jacob Flints Rejse, Elisabeth, en dansk Fortælling,
Skovstjernen (Missionær Fjeldstedts Ungdomshistorie) — alle disse og flere
mindre Fortællinger samt meget andet interessant Læsestof findes i 9de Uar-
gang (15de og 16de Bind, 24 Hefter) af „For Hjemmet“, der sendes porto-
frit til hvilkensombest Adresse i de For. Stater og Canada for \$2.00.
Adresse: R. Thronsjen, Dr. 14, Decorah, Iowa.

Ny Möbelhandel.
J. JACKWITZ.
DECORAH, IOWA.

Alle Slags Møbler, saavel simple som fine og elegante, sælges til Si-
ders billigste Priser. Reparationer udføres.
Sigtkister hæves paa Lager. Begravelser befores.

Nogle Rest-Exemplarer af
Socrates's Forvarstale ved Platon
samt Fortællingen „Lo Sofre“ (8 Hefter af „For Hjemmet“) sendes tilsam-
men portofrit for 35 Cents.
Adresse R. Thronsjen, Decorah, Iowa.

F. P. Johnson,
ATTORNEY AT LAW,
Adams Block. DECORAH, IOWA.

Fem Bind af „For Hjemmet“,

nemlig 15de, 16de 18de, 19de og 20de.

(Aargangen 1878, sidste Bind af 1879, samt Aarg. 1880), hvilket til-
sammen udgjør 60 Hefter eller 1820 Sider med udvalgt og afveg-
lende Læsestof samt Titelblade og Registre, sendes portofrit for \$4.00.

Adresse: **R. Thronsjen,**
Decorah, Iowa.

ST. OLAF'S SCHOOL,

En lutherisk Høiskole for Gutter og Piger,

Northfield, Minnesota.

Nye Terminer begynder i April, September og November. Betalingen er
\$30.00 for Skoleaaret (10 Maaned) og for en Termin i Forhold. Kost billig.
Nærmere Underretning faaes ved Henvendelse til Bestyreren

Th. N. Mohn, Northfield, Minn.

P. E. Haugen,

—Gier af—

Decorah Marble Works.

Water St. - - DECORAH, IOWA.

Jeg tillader mig herved at gjøre Landsmænd i Winneshek og Allamakee
Countier i Iowa, samt i Fillmore, Houston, Freeborn, Goodhue og Olmstead
Countier i Minnesota, og forresten i hele den nordre Del af Iowa og sydlige
Minnesota, opmærksomme paa, at jeg nu er istand til at expedere alle Ordres
med kort Bærsel. Jeg har sikret mig de bedste Arbeidere og kan udføre smukt og
billigt Arbeide. Da jeg ogsaa har norske Stenhuggere, har Landsmænd den
Fordel, at de kan faa sin Inscription feilfri, hvilket er aldeles umuligt, hvor
man blot har Arbeidere af andre Nationer.

Som reisende Agenter har jeg engageret Hr. Harvey Miller og
Julius Rosenheimer. ~~~~~ P. E. Haugen.

Enhver, som ønsker Gravstene, og ikke træffer min Agent, kan derom tilskrive
mig, samt angive, hvor kostbar Sten han ønsker, og jeg skal da sende ham Teg-
ninger med vedføiet Pris, hvorefter han kan sende mig tilbage det Exemplar,
han udvælger, tilligemed Ordre og Inscription samt nærmest Feragt-Office.

P. E. Haugen.